

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Versijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

20e Rechtskundig Congres. -- Leuven 23-24 April.

Oproep aan de Vlaamsche juristen

Het Rechtskundig Weekblad wenscht nog eens bijzonder de aandacht van de Vlaamsche juristen te vestigen op het 20e Rechtskundig Congres dat op Zaterdag 23 en Zondag 24 April a.s. te Leuven wordt gehouden, samen met de overige Vlaamsche wetenschappelijke congressen.

Het is sinds jaren de traditie dat elk intellectueel in Vlaanderen deelneemt aan deze hoogdagen van de Vlaamsche wetenschap, die meer dan wat ook hebben bijgedragen tot den opbloei van een hooger Vlaamsch geestelijk leven.

Deze congressen bieden het hartverkwikkend schouwspel de machtige schaar van al degenen die medewerken aan den opbouw van de Vlaamsche wetenschappelijke cultuur op indrukwekkende wijze te zien getuigenis afleggen van de hooge vlucht die de Vlaamsche wetenschap in de laatste jaren heeft genomen. Zij zijn het middel waardoor de Vlaamsche wetenschapsmensen de gelegenheid vinden elkaar beter te leeren kennen en waardoor ook stevige banden van geest en hart worden gelegd met de talrijke Nederlandsche geleerden, die deze congressen bijwonen. Ze zijn eindelijk door het hoogstaand objectief wetenschappelijk werk, dat er geleverd wordt, een onschatbare bijdrage tot het algemeen wetenschappelijk leven.

In de sfeer van deze gezamenlijke congressen nam het Rechtskundig Congres steeds een eigen plaats in. De Vlaamsche juristen, die er

samenkomen, hadden immer het dubbel doel voor oogen : de verwezenlijking van de vervlaamsching van het gerecht en het opbouwen eener Vlaamsche rechtswetenschap. Het eerste doel is thans in groote mate bereikt door de wet van 15 Juni 1935. Het tweede is ons aller bezorgdheid van elken dag. En nu de hardnekkige strijd voor het Vlaamsche rechtsleven stilaan is geluwd kunnen de Vlaamsche juristen zich meer bijzonder toeleggen op de zuiver objectieve behandeling van hun wetenschap. De strijd voor de vervlaamsching zou echter tevergeefs geweest zijn wanneer hij niet de voorbode geweest ware van den opbloei eener schitterende Vlaamsche juridische cultuur. Daartoe bijdragen zal van nu af vooral de taak zijn der rechtskundige congressen.

Het 20e congres, dat de volgende week te Leuven zal plaats hebben, is opgevat geworden volgens een nieuwe methode. In al de vorige congressen waren menigvuldige afdeelingen ingericht waar vraagstukken behandeld werden van specialen aard. De lezingen die er werden gehouden hadden meestal geen onderling verband en zoo kwam het dat, al werd er uitstekend werk geleverd, toch deze congressen meestal betrekkelijk onvruchtbaar bleven.

Het bestuur van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden, dat het tegenwoordig congres heeft georganiseerd, is van oordeel geweest dat er met die vroegere methode moest gebroken

worden. Naar het voorbeeld van de merkwaardige congressen van de Nederlandsche Juristen-vereening zullen er thans geen afdeelingen meer worden ingericht, doch zal slechts één enkele vergadering plaats hebben en op deze vergadering zal slechts één onderwerp behandeld worden.

Het onderwerp dat voor dit congres werd uitgekozen is de bespreking van de eventuele wijzigingen aan te brengen aan de wet van 20 Juli 1932 op de wederzijdsche rechten en plichten der echtgenooten. Deze wet heeft ons huwelijksrecht en ons huwelijksgoederenrecht grondig veranderd. Zij is echter verre van volmaakt en elk jurist, die in de praktijk staat, heeft reeds dikwijls bij hare toepassing de grootste moeilijkheden ondervonden. Niemand betwist dat deze wet gewijzigd dient te worden, doch het komt er op aan dat ditmaal de wetgever terdege en volledig voorgelicht weze. Deze voorlichting kan niet beter verstrekt worden dan door het Rechtskundig Congres, waar de Vlaamsche juristen de gelegenheid zullen hebben hun praktische ondervinding en hun wetenschappelijke bedenkingen in het midden te brengen, ten einde een bepaald voorstel tot wijziging der wet uit te werken.

Deze taak werd ditmaal uitstekend voorbereid. In het Nr. 29 van dezen jaargang vonden onze abonneenten het uitvoerig preadvies van Mr. Van Lennep en in Nr. 30 een artikel van Mr. Spanoghe gewijd aan hetzelfde vraagstuk. In het tegenwoordig nummer verschijnt nog een tweede preadvies van Mr. Wittemans, die destijds een zoo belangrijk aandeel nam in de voorbereiding der wet van 20 Juli 1932. Tevens publiceeren wij ook nog in dit nummer een artikel van Mr. Clerens betreffende de nieuwe Fransche wet op hetzelfde gebied.

Naast deze zeer belangrijke vergadering welke op Zaterdag 23 April zal plaats hebben op het Gerechtshof te Leuven om 15 uur, is er op Zondag morgen 24 dezer om 10 uur in hetzelfde Gerechtshof een academische zitting ingericht, gewijd aan de viering van de honderdste verjaring van het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek. Er zullen drie spreekbeurten gehouden worden door zeer vooraanstaande juristen.

In de eerste plaats zal er het woord voeren Prof. Mr. J. H. P. Bellefroid uit Nijmegen. Ieder weet welke buitengewone verdiensten Prof. Bellefroid zich heeft verworven in de Vlaam-

sche rechtsbeweging en zijn naam wordt slechts met den diepsten eerbied uitgesproken in de Vlaamsche rechtswereld. Niet alleen heeft hij vóór zoovele jaren reeds ons de onontbeerlijke instrumenten geschonken voor den opbloei der Vlaamsche rechtswetenschap door zijn talrijke code-vertalingen, zijn woordenboek van rechts-terminen, zijn formulierboek voor de rechtspleging; hij heeft ons ook wetenschappelijk werk geschonken van het hoogste belang: zijn Bronnen van het Stellig Recht; zijn Inleiding tot de Rechtswetenschap in Nederland; zijn Toelichting van het Nederlandsch-Belgisch Verdrag. Het zal een geluk zijn voor de Vlaamsche juristen den grijzen, stoeren werker en grooten geleerde te Leuven hartelijk te kunnen toejuichen.

Verder zal het woord gevoerd worden door Prof. Van Dievoet uit Leuven, ook een der groote figuren van onze Vlaamsche rechtsbeweging. Niet alleen door zijn hoogstaand wetenschappelijk werk, dat hem deed benoemen tot doctor honoris causa der Universiteit van Utrecht, doch ook door zijn voortdurende actie in het openbaar leven, door den grooten invloed welken hij heeft uitgeoefend op den geest zijner studenten, door het belangrijk aandeel dat hij nam in de vervlaamsching der Rechtsfaculteit te Leuven, is hij een dergenen die het meest recht hebben op dankbaarheid vanwege de Vlaamsche juristen.

Eindelijk zal ook Prof. Meyers uit Leiden op het congres spreken. Prof. Meyers is een der meest hoogstaande figuren uit de internationale rechtsliteratuur en hij wordt algemeen beschouwd als de grootste jurist uit Nederland. Zijn wetenschappelijk werk is buitengewoon omvangrijk en beweegt zich zoowel op het gebied van het burgerlijk recht als op dit van het internationaal privaatrecht en van de rechtsgeschiedenis. Zijn artikelen in de voornaamste Nederlandsche juridische tijdschriften en zijn nota's bij de arresten van den Hoogen Raad van Nederland hebben een bepalenden invloed op de rechtsevolutie bij onze Noorderburen. Het is voor de Vlaamsche juristen een eenige kans dezen grootmeester der Nederlandsche rechtswetenschap te Leuven te hooren.

Het aanstaande 20e Rechtskundig Congres is dus blijkbaar van een buitengewoon belang en het is de plicht van elk Vlaamsch jurist op 23 en 24 April a.s. te Leuven aanwezig te zijn.

Het is ongelukkiglijk in Vlaanderen maar al te dikwijls het geval dat, wanneer de deelneming aan een congres niet officieel wordt ingericht en georganiseerd, de individuele toetredingen achterwege blijven.

Wij rekenen dan ook ten stelligste op de verschillende Vlaamsche Conferenties en Pleitgenootschappen bij de balies van het Vlaamsche land opdat zij de deelneming van hun leden aan

het 20e Rechtskundig Congres zouden willen organiseren en opdat zij er zouden voor zorgen dat de Vlaamsche advocaten talrijk te Leuven aanwezig zijn.

Eindelijk hopen wij ook dat de magistratuur der Vlaamsche hoven en rechtbanken het Rechtskundig Congres de eer zal willen aandoen de beide vergaderingen bij te wonen.

René Victor.

DE ONTVOOGDING DER GEHUWDE VROUW IN FRANKRIJK

WET VAN 18 FEBRUARI 1938

Het rechtskundig congres zal op 23 April a.s. kritische beschouwingen wijden aan de wet van 20 Juli 1932, betreffende de wederzijdsche rechten en plichten der echtgenooten.

In aansluiting daarbij is het wellicht nuttig even den toestand te onderzoeken die door den Franschen wetgever in het leven werd geroepen bij de wet van 18 Februari 1938. (1)

Deze wet, die een heelen kruisweg heeft afgelegd, is gedeeltelijk de uitlooper van een wetsvoorstel dat, in dato 23 Juni 1932, op het bureel van den Senaat werd neergelegd door den toenmaligen minister van Justitie, M. René Renoult.

Het bewust project, dat in feite werd voorgedragen onder de stuwkracht van de vereeniging voor de rechten van de vrouw, voorzagt niet alleen een hervorming van het rechtsstatuut van de gehuwde vrouw, maar tevens een volledige omwerking van de thans bestaande regimes van het huwelijks-goederenrecht. (1a).

Onder invloed van den Senaat bleef dit laatste gedeelte echter in de kartons zitten en heeft de nieuwe wet zich beperkt tot het wijzigen van het rechtsstatuut van de gehuwde vrouw, zooals dat in hoofdzaak was vastgelegd in de artikelen 213 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

Deze artikelen hadden in Frankrijk nog geen wijziging ondergaan. Alleen uitzonderlijke wetten hadden het starre van deze teksten eenigszins verzacht, door aan de gehuwde vrouw, in bepaalde gevallen, een ruimere rechtsbekwaamheid te schenken. (2)

De nieuwe Fransche wet vertoont dus een

zekere analogie met de Belgische wet van 20 Juli 1932, met dien verstande dat de Fransche wet meer radicale wijzigingen invoert.

Want alhoewel de Fransche wet van 18 Februari 1938, door het huwelijksregiem onaangevoerd te laten, zekere ongerijmdheden schept, en ze, voor de vrouw, die onder het beheer der gemeenschap huwde, slechts betrekkelijke gevolgen zal hebben, dient toch te worden vastgesteld, dat deze wet een ware omwenteling teweeg brengt in de juridische verhoudingen der echtelieden.

Waar onze wet van 20 Juli 1932 — die wellicht vatbaar is voor verbeteringen — reeds elke herinnering aan Napoleon's «Fragilitas Sexus» wegnam, daar dient de in Frankrijk ingevoerde hervorming als verrekend en zeer gewichtig te worden beschouwd.

Zeker, de toestand van de gehuwde vrouw heeft in sociaal opzicht de laatste jaren grondige wijzigingen ondergaan.

Het is een feit, dat hedendaagsche levensomstandigheden haar soms nopen buiten het gezin te treden en op maatschappelijk gebied een taak te vervullen, die vroeger uitsluitend en alleen door den man werd waargenomen, en men moet bekennen dat het meer dan eens is gebeurd dat de afwezigheid van rechtsbekwaamheid haar groot nadeel heeft berokkend.

Het is een feit dat de hedendaagsche vrouw thans sociaal-economisch en verstandelijk gesproken een meer onafhankelijk bestaan geniet en dat zij thans meer in eigen kracht staande, met meer verstandelijke bewustheid optreedt.

«La femme, a acquis une instruction égale à celle de l'homme. Les nécessités modernes l'ont amenée à sortir de son foyer et à prendre une part active à la lutte pour la vie, elle a dû souvent choisir une profession et contribuer par son travail extérieur à l'entretien du ménage.

Elle joue de plus en plus dans la famille un rôle analogue, sinon identique, à celui de l'homme; on ne comprend plus alors que, juridiquement, elle lui demeure subordonnée.

Non seulement elle peut souffrir elle-même dans sa dignité de se voir traitée en incapable, mais les intérêts du ménage risquent de s'en trouver atteints.

L'exercice de la profession de la femme, la bonne gestion de son patrimoine, sont entravés par les formalités qu'entraîne l'autorisation maritale. Enfin si le mari est lui-même dissipateur ou inhabile, la femme n'a pour protéger son patrimoine et celui de ses enfants que des moyens extrêmes devant lesquels elle reculera souvent.»

Deze beschouwingen van de memorie van toelichting bevatten veel waarheid.

Of nu echter de maritale macht in het gezin vervallen dient verklaard en de gehuwde vrouw logisch, ja, noodzakelijkerwijze over een volledige rechtsbekwaamheid zou moeten beschikken, is een vraag die niet alleen aan de hand van bestaande toestanden of met sentimenteele argumenten dient te worden beantwoord, doch die veeleer dient te worden getoetst aan de principes van het natuurrecht en van de rechtsphilosophie. (3)

* * *

De Fransche wet van 18 Februari 1938, vooral door afschaffing van de artikelen 213 en 215, brengt een gevoeligen deuk toe aan de macht van den man, door aan de vrouw de volledige rechtsbekwaamheid te geven.

In een bondig overzicht van de wet zullen wij achtereenvolgens trachten te overloopen:

1° De rechtsbekwaamheid van de gehuwde vrouw, wat de goederen betreft.

2° De rechtsbekwaamheid wat haar persoon betreft.

1° *De rechtsbekwaamheid van de gehuwde vrouw wat de goederen betreft.*

Het nieuw artikel 215 is de sleutel van de

ingevoerde hervorming. De gehuwde vrouw wordt volledig bekwaam om in rechte op te treden.

Voortaan zal zij niet meer moeten worden gemachtigd noch door haar echtgenoot noch door de rechtbank om op geldige wijze rechts-handelingen te stellen, tenzij in zekere uitzonderlijke gevallen, voorzien bij de wet of die voortspruiten uit het verkozen huwelijksstelsel.

Waar vroeger de rechtsonbekwaamheid de regel was, wordt ze nu de uitzondering en de meerderjarige vrouw wordt dus door het huwelijk niet meer tot de onbekwamen gerangschikt (artikel 1124).

De artikelen 217 tot 225 worden afgeschaft.

De gehuwde vrouw zal dus steeds bekwaam zijn om in rechte te verschijnen, een verbintenis aan te gaan, een erfenis te aanvaarden (artikel 776) en schenkingen te doen (artikelen 905-934).

Door haar bekwaamheid om een verbintenis aan te gaan vervalt voor haar het recht, de vernietiging te vragen op grond van de artikelen 1125, 1304, 1312. De bewaargeving door haar gedaan vóór het huwelijk, zal voortaan aan haar dienen terug gegeven te worden, ten minste indien zij het beheer heeft over die goederen (artikel 1940). De beperking van het recht van kastijding en opsluiting der kinderen, dat voorzien was bij artikel 381, valt weg.

Zij zal alleen beslissen over het aanvaarden of het verwerpen van een voogdijschap (artikel 1029). Bij een nieuw huwelijk wordt zij gehandhaafd in de voogdij over de kinderen, uit haar eerste huwelijk geboren (artikel 399) en alle beperking in de aanduiding van een voogd bij testament verdwijnt (artikel 400).

De beperkingen, waarvan artikel 215, in fine, spreekt, zijn echter nog zeer belangrijk voor wat betreft den rechtstoestand van de gehuwde vrouw in zake het beheer en de beschikking over haar eigen goederen.

Inderdaad, vermits aan het huwelijksgoederenrecht niets wordt veranderd, blijven de hinderpalen daaraan verbonden, bestaan.

Voor de vrouw gehuwd onder het stelsel der gemeenschap van goederen:

De vrouw die huwt onder het stelsel der gemeenschap van goederen (met of zonder beperking) zal gedeeltelijk onbekwaam blijven.

De artikelen 1421, 1427, 1530, 1401², 1428 en 1531 blijven van kracht.

De man blijft alleen de beheerder van de gemeenschap. Hij alleen kan ze verkoopen, vervreemden of met hypotheek bezwaren.

De vrouw zal dus slechts kunnen beschikken hetzij over haar voorbehouden goederen, hetzij over den naakten eigendom van haar eigen goederen, waarvan het vruchtgebruik toebehoort aan den man.

De schuldeischer van de vrouw zal dus enkel zijn rechten kunnen doen gelden bij de ontbinding van de gemeenschap, zonder deze zelf te kunnen uitlokken. De gerechterlijke scheiding van goederen kan immers alleen door de vrouw worden aangevraagd.

Voor de vrouw gehuwd onder het stelsel der scheiding van goederen :

De toestand van de vrouw die huwt onder het stelsel der scheiding van goederen, die de gerechterlijke scheiding van goederen bekwam, of het dotale stelsel verkoos, dient eveneens af te rekenen met bepaalde moeilijkheden.

Zeker, zij zal vrij kunnen beschikken over haar roerende goederen, vermits de man hierop geen genotrecht bezit.

Doch vermits de artikelen 1449 en 1538 aangevoerd blijven, zal zij haar eigen onroerende goederen niet kunnen vervreemden, tenzij met toestemming van den man of van het gerecht, ten ware op onrechtstreeksche wijze en als gevolg van onroerend beslag. (4)

Alleen deze die de scheiding van goederen verkreeg samen met de scheiding van tafel en bed, zal op volledige onafhankelijke en zelfstandige wijze kunnen beschikken zoowel over haar eigen onroerende goederen als over haar roerende goederen. Dit is trouwens ook het geval bij ons, waar sedert de wet van 20 Maart 1927 de vrouw, die gescheiden is van tafel en bed, de volledige bekwaamheid verkrijgt om haar goederen te beheeren en er over te beschikken zonder machtiging van haar man of van den rechter.

Theoretisch zal dus de gehuwde vrouw, afgezien van het verkozen huwelijksstelsel, bekwaam worden geacht tot het stellen van alle juridische, administratieve of gerechterlijke daden en niemand bezit het recht om van haar te eischen dat zij de machtiging van haar man zou bewijzen.

Practisch echter, gelet op het vermoeden verbonden aan het wettelijk stelsel der gemeenschap van goederen, zal zij slechts over een beperkt krediet beschikken, tenzij zij bewijzen voorbrengt nopens het huwelijksregime dat van toepassing is.

Inderdaad, de roerende goederen, daarin begrepen de voorbehouden goederen, blijven krachtens artikel 1499 tot de gemeenschap behoren, behoudens inventaris of bewijs van het tegendeel en de notaris door wiens tusschenkomst zij een verbintenis wenscht af te sluiten, zal verder niet nalaten den mede-contractant aan te zetten inlichtingen en voorzorgen te nemen, om onaangenaamheden te voorkomen.

Professor Esmein (zie nota nr. 1) is echter van meening, dat in het huwelijkscontract de rechtsbekwaamheid van de gehuwde vrouw thans zou kunnen worden uitgebreid en dat deze in het contract zou kunnen worden gemachtigd haar eigen onroerende goederen te vervreemden en zulks in tegenstrijdigheid met de bepalingen van de artikelen 1149 en 1538.

Het tegenovergestelde, d.w.z. een beperking van de rechtsbekwaamheid, acht hij echter in strijd met de openbare orde.

2° De rechtsbekwaamheid van de gehuwde vrouw wat haar persoon betreft.

Voortaan zal de gehuwde vrouw niet meer onderworpen zijn aan de macht van den man. De maritale macht wordt afgeschaft.

Betekent zulks volledige gelijkheid tusschen man en vrouw? Neen.

Het nieuw artikel 213 zegt : «De man is het hoofd van het gezin» en in die hoedanigheid zal hij het oppertoezicht bewaren.

Hij zal de beslissende stem kunnen uitbrengen, doch uitsluitend en alleen in het belang van het gezin, want voortaan kan in alle opzichten door de rechtbank een onbeperkt control worden uitgeoefend.

Als hoofd van het gezin zal de man de keuze doen van woonst en verblijf. Het artikel 108 B. W. blijft bestaan, waarbij de woonplaats van de gehuwde vrouw deze van haar man is.

De uitoefening van het gezag, door den man alleen, blijft behouden wat betreft de kinderen, en deze dragen zijn naam (artikel 373 B. W.).

Hij behoudt, zooals hooger gezegd, het be-

heer der gemeenschap, niettegenstaande elk strijdig beding (artikelen 1421, 1388 B. W.).

Het beheer van de eigen goederen van de vrouw, in het geval van de gemeenschap van goederen (artikel 1428) of bij uitsluiting van de gemeenschap (artikel 1531) of bij het beheer der dotale goederen (artikel 1549) blijft hem toebehooren.

Waar hij zich vroeger op beslissende wijze kon verzetten tegen het uitoefenen van een beroep, door de vrouw, kan echter voortaan de uitoefening van het recht van verzet aan het oordeel van de rechtbank worden onderworpen.

Artikel 4 van het Wetboek van Koophandel blijft behouden, zoodat de vrouw geen handel zal kunnen drijven, tenzij met toelating van den man of van de rechtbank.

Het familiaal leven zal onder de leiding blijven van den man en vermits de kinderen aan hun vader gehoorzaamheid verschuldigd zijn, zal de moeder zich bij deze aangelegenheid moeten aanpassen, indien zij de eenheid van het gezin wenscht te behouden.

De afschaffing van artikel 213 met zijn bepaling «de vrouw is aan haren man gehoorzaamheid verschuldigd», zal niettemin een gevoelige weerslag hebben op den rechtstoestand van de gehuwde vrouw betreffende haar persoon.

Voortaan zal zij vrij beslissen over haar kleding en haar tooisel. Zij zal geen rekenschap meer moeten geven over het gebruik van haar tijd of haar persoonlijke gelden.

Zij heeft voortaan het recht hare betrekkingen naar buiten op vrije en zelfstandige wijze te regelen.

De voor haar bestemde briefwisseling hoort haar toe en de man is niet meer gerechtigd haar brieven te openen en te lezen. Hij zal dus hiervan geen gebruik meer mogen maken in een geding van echtscheiding of scheiding van tafel en bed, vermits de brieven onrechtmatig in zijn bezit zouden zijn.

De vrouw zal op onafhankelijke wijze haar eigen godsdienst kunnen belijden, haar eigen politieke partij kunnen kiezen en niet meer onderworpen zijn aan het toezicht van den man voor de keus van een geneesheer.

Tijdens het geding van scheiding van tafel en bed of echtscheiding zal zij vrij haar verblijfplaats mogen kiezen, eens dat zij de toelating heeft verkregen voor een afzonderlijke verblijfplaats, enz.

Waar de ongehoorzaamheid vroeger werd aanzien als een zware belediging (in werkelijkheid was het beleedigend karakter ervan sedert lang verzwakt) zou ze nu hoogstens in bepaalde omstandigheden als een onhoffelijkheid kunnen worden bestempeld.

Deze toestand zal voorzeker niet zonder invloed zijn op de wederzijdsche verplichtingen van de echtgenooten, alhoewel deze om zoo te zeggen onaangeroerd worden gelaten.

De verplichting van wederkeerige getrouwheid, hulp en bijstand blijven behouden (artikel 212), evenals de verplichtingen van samenwonen (artikel 213) en onderhoud (artikel 214). Terloops wordt opgemerkt, dat wanneer de gelijkheid tusschen man en vrouw als stelregel wordt genomen, de ongelijkheid die door de artikelen 1537 en 1575 B. W. bestaat in het nadeel van den man, in zake bijdrage in de kosten van onderhoud van het gezin, niet worden afgeschaft.

Er is inderdaad geen enkele reden waarom de regel, voorzien bij artikel 1448, voor het geval van gerechtelijke scheiding van goederen, niet zou worden veralgemeend.

De sancties die de Fransche wet van 18 Februari 1938 voorziet voor de wederzijdsche verplichting van hulp en onderhoud, stemmen nagenoeg overeen, ook wat de rechtspleging betreft, met deze die bij ons door de wet van 20 Juli 1932 werden uitgevaardigd en vervat liggen in de artikelen 214b en volgende van ons Burgerlijk Wetboek.

* * *

Wanneer over het algemeen de nieuwe Fransche wet met een zeker sceptisme wordt onthaald en men geneigd is de praktische draagwijdte ervan te verminderen, toch dient te worden onderlijnd dat de nieuwe rechtstoestand, die voor de gehuwde vrouw wordt in het leven geroepen, diepgaande gevolgen zal hebben.

In handen van de Fransche Hoven en rechtbanken, wier onafhankelijkheid en durf in zake interpretatie van de wet gekend zijn, zal het principieel der volledige rechtsbekwaamheid van de gehuwde vrouw zich een zelfstandig leven weten te banen, dat wellicht het begin zal zijn van een geheele omwenteling in de sociale verhoudingen der familie.

Heeft de loop der sociaal-economische ontwikkeling meegebracht dat meer en meer verhoudingen van persoonlijke onderworpenheid

voor verhoudingen van zakelijke ondergeschiktheid hebben plaats gemaakt, toch mag niet uit het oog worden verloren dat in het begin, het «consortium omis vitae», één gezag dient te worden bewaard, waaraan de leiding moet toevertrouwd blijven en zulks in het belang van het gezin zelf.

«Si les époux étaient juridiquement égaux, tout conflit tournerait nécessairement à la discorde et à l'anarchie. Toute solution serait pratiquement bloquée, on ne pourrait se réaliser qu'au prix de la scission entre époux.

La stabilité du mariage, son existence même, en dépendent.

Instaurer l'égalité complète entre époux, c'est ouvrir la porte à la rivalité, à la dyarchie. Il faut un pouvoir modérateur, une suprema lex dont dépendront à la fois, en cas de divergence entre époux la décision à prendre et l'avenir de la société conjugale.» (De Page, Droit Civil, I, 711.)

Het past deze beschouwingen, die tot nadenken stemmen, aan het slot van dit overzicht te onderlijnen.

Mr A. CLERENS.

(1) Journal officiel, 19 Februari 1938, p. 2058. — Bibliographie : Suzanne Gringberg en Odette Simon - Les Droits Nouveaux de la Femme mariée, Sirey 1938. — Mireille Maroger, Petit guide juridique de la femme. Denoël 1938. — Paul Esmein, «La loi du 18 février sur la capacité de la femme mariée». - La semaine juridique 1938 n° I. — Paul Julliot, «La loi du 18 février sur la capacité de la femme mariée». Recueil Dalloz, 1938 n° 12.

(1a). Het wetsvoorstel voorzagt een nieuw wettelijk stelsel «Le régime de participation aux acquêts», waarbij elke echtgenoot staande het huwelijk, vrij en alleen zou mogen beschikken over de goederen, voortkomende van de vrucht van zijn arbeid en van zijn spaarzaamheid. Dit zouden voorbehouden goederen zijn, die bij de ontbinding van het huwelijk een massa zouden uitmaken voor gelijke verdeling, elk echtgenoot recht hebbende op de helft dezer goederen.

(2) O.m. wet van 6 Februari 1893 betreffende de rechtstoestand van de van tafel en bed gescheiden vrouw.. (Onze wet van 27 Maart 1927). Wet van 20 Juli 1895 nopens het bezitten van spaarboekje bij de Spaar- en Lijfrentkas (onze wet van 10 Februari 1900 - 29 Juli 1923). Wet van 13 Juli 1907 regende de beschikking over het loon, van de arbeidster of de bediende, (onze wet van 10 Maart 1900 - en deze van 7 Aug. 1922).

(3) Zie De Page - Droit Civil - I, 711 en vlg. — Lezenswaard is in dat opzicht het pas verschenen werk «La condition de la femme dans la société contemporaine», dat bij Sirey werd uitgegeven (1938) door het «Institut de Droit comparé de l'université de Paris», onder leiding van Marc Aucel.

(4) Zie Suzanne Gringberg en Odette Simon op cit., bl. 25-26-27.

LOI DU 18 FEVRIER 1938

Portant modification des textes du code civil relatifs à la capacité de la femme mariée. (J. O., 19 février 1938, p. 2058.)

Art. 1er. — Les articles 213, 214, 215, 216, 236, 238, 311, 420, 776, 1096, 1124, 1125, 1304, 1312 et 1940 c. civ. sont remplacés par les dispositions suivantes :

Art. 213. — Le mari, chef de la famille, a le choix de la résidence du ménage, la femme est obligée d'ha-

biter avec son mari, celui-ci est tenu de la recevoir.

Un droit de recours au tribunal statuant en chambre du conseil, le mari dûment appelé et le ministère public entendu, est ouvert à la femme contre une fixation abusive de la résidence du ménage par le mari.

La qualité de chef de famille cesse d'exister au profit du mari :

1° dans les cas d'absence, d'interdiction, d'impossibilité pour le mari de manifester sa volonté, et de séparation de corps; 2° lorsqu'il est condamné, même par contumace, à une peine criminelle, pendant la durée de sa peine.

Art. 214. — Le mari est obligé de fournir à la femme tout ce qui est nécessaire pour les besoins de sa vie, selon ses facultés et son état.

Sur les biens dont elle à l'administration, la femme doit contribuer proportionnellement à ses facultés et à celles de son mari, tant aux frais du ménage qu'à ceux d'éducation des enfants communs sauf dans les cas prévus aux art. 1537 ou 1575, où la contribution de la femme est fixée sur les bases établies en ces articles. Faute par l'un des époux de remplir son obligation, l'autre époux pourra obtenir du juge de paix l'autorisation de saisir-arrêter et de toucher des salaires, du produit du travail ou des revenus de son conjoint une part proportionnée à ses besoins.

Les époux seront appelés devant le juge de paix par une lettre recommandée du greffier indiquant la nature de la demande. Ils devront comparaître en personne, sauf en cas d'empêchement absolu et dûment justifié.

La signification du jugement par l'époux qui l'aura obtenu à son conjoint et aux tiers débiteurs lui vaut par elle-même attribution des sommes saisies.

Les jugements ainsi rendus seront exécutoires par provision nonobstant opposition ou appel.

Une nouvelle décision peut toujours être provoquée si un changement des situations respectives le justifie.

Art. 215. — La femme mariée a le plein exercice de sa capacité civile. Les restrictions à cet exercice ne peuvent résulter que de limitations légales ou du régime matrimonial qu'elle a adopté.

Art. 216. — Le mari peut, sauf dans les cas prévus par le 3° alinéa de l'art. 213, s'opposer à ce que la femme exerce une profession séparée.

Si l'opposition du mari, n'est pas justifiée par l'intérêt du ménage ou de la famille, le tribunal, peut, sur la demande de la femme autoriser celle-ci à passer outre à cette opposition.

Le tribunal statue en chambre du conseil, le mari dûment appelé et le ministère public entendu.

L'opposition valable du mari est une cause de nullité des engagements professionnels contractés par la femme.

L'assistance judiciaire sera accordée de droit à la femme qui en fera la demande en vue de cette action et de celle prévue à l'art. 213.

Art. 236. — Le juge peut, per l'ordonnance permettant de citer, autoriser l'époux demandeur à résider séparément.

Art. 238. — Au jour indiqué, le juge entend les parties en personne, si l'une d'elles se trouve dans l'impossibilité de se rendre auprès du juge, ce magistrat détermine le lieu où sera tentée la conciliation, ou donne commission pour entendre le défendeur, en cas de non-conciliation ou de défaut, il rend une ordonnance qui constate de non-conciliation ou le défaut, et autorise le demandeur à assigner devant le tribunal.

Le juge statue à nouveau, s'il y a lieu, sur la résidence de l'époux demandeur, sur la garde provisoire des enfants, sur la remise des effets personnels, et il

a la faculté de statuer également, s'il y a lieu, sur la demande d'aliments.

Cette ordonnance est exécutoire par provision, elle est susceptible d'appel dans les délais fixés par l'art. 809 c. pr. civ.

Lorsque le tribunal est saisi, les mesures provisoires prescrites par le juge peuvent être modifiées ou complétées au cours de l'instance, par jugement du tribunal.

Le juge, suivant les circonstances avant d'autoriser le demandeur à citer, peut ajourner les parties à un délai qui n'exède pas vingt jours, sauf à ordonner les mesures provisoires nécessaires.

L'époux demandeur en divorce devra user de la permission de citer qui lui a été accordée par l'ordonnance du président, dans un délai de vingt jours à partir de cette ordonnance.

Faute par l'époux demandeur d'avoir usé de cette permission dans le dit délai, les mesures provisoires ordonnées à son profit cesseront de plein droit.

Art. 311. — Le jugement qui prononce la séparation de corps ou un jugement postérieur peut interdire à la femme de porter le nom de son mari ou l'autoriser à ne pas le porter. Dans le cas où le mari aurait joint à son nom le nom de sa femme, celle-ci pourra également demander qu'il soit interdit au mari de le porter.

La séparation de corps emporte toujours la séparation de biens. S'il y a cessation de la séparation de corps par la réconciliation des époux, la capacité de la femme est modifiée pour l'avenir et réglée par les dispositions de l'art. 1449. Cette modification n'est opposable aux tiers que si la reprise de la vie commune a été constatée par acte passé devant notaire avec minute, dont un extrait devra être affiché en la forme indiquée par l'art. 1445, et de plus par la mention en marge; 1) de l'acte de mariage, 2) du jugement ou de l'arrêt qui a prononcé la séparation, et enfin par la publication en extrait dans l'un des journaux du département recevant les publications légales.

Art. 420. — Dans toute tutelle il y aura un subrogé-tuteur ou une subrogée-tutrice.

Art. 776. — Les successions échues aux mineurs et aux interdits ne pourront être valablement acceptées que conformément aux dispositions du titre de la minorité, de la tutelle et de l'émancipation.

Art. 1096. — Toutes donations faites entre époux, pendant le mariage, quoique qualifiées entre vifs, seront toujours révocables. Ces donations ne seront point révoquées par la survenance d'enfants.

Art. 1124. — Les incapables de contracter sont :
Les mineurs;
Les interdits, dans les cas exprimés par la loi,
Et, généralement tous ceux à qui la loi a interdit certains contrats.

Art. 1125. — Le mineur et l'interdit ne peuvent attaquer pour cause d'incapacité leurs engagements que dans les cas prévus par la loi.

Les personnes capables de s'engager ne peuvent opposer l'incapacité du mineur ou de l'interdit avec qui elles ont contracté.

Art. 1304. — Dans tous les cas où l'action en nullité ou en rescision d'une convention n'est pas limitée à un moindre temps par une loi particulière, cette action dure dix ans.

Ce temps ne court, dans le cas de violence, que du jour où elle a cessé, dans le cas d'erreur ou de dol, du jour où ils ont été découverts.

Le temps ne court, à l'égard des actes faits par les interdits, que du jour où l'interdiction est levée, et à l'égard de ceux faits par les mineurs, que du jour de la majorité.

Art. 1312. — Lorsque les mineurs ou les interdits sont admis, en ces qualités à se faire restituer contre leurs engagements le remboursement de ce qui aurait été, en conséquence de ces engagements payé pendant la minorité ou l'interdiction, ne peut en être exigé à moins qu'il ne soit prouvé que ce qui a été payé a tourné à leur profit.

Art. 1940. — Si la personne qui a fait le dépôt a changé d'état, par exemple si la femme, libre au moment où le dépôt a été fait, s'est mariée depuis, si le majeur déposant se trouve frappé d'interdiction, dans tous ces cas et autres de même nature, le dépôt ne peut être restitué qu'à celui qui a l'administration des droits et des biens du déposant.

Art. 2. — Les art. 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 241, 381, 399, 400, 905, 934, 1029, 1096 (2) c. civ. et les art. 1er (alin. 5), 2, 6, 7, 8, 9, 10 de la loi du 13 juillet 1907 sont abrogés.

Le bulletin législatif Dalloz. 1938 - N° 4. p. 98—99.

20e RECHTSKUNDIG CONGRES

WIJZIGING VAN DE WET VAN 20 JULI 1932

ADVIES VAN Mr. WITTEMANS

Het 20e Rechtskundig Congres heeft een zeer nuttige taak aangevat door op zijn programma de herziening van de wet van 20 Juli 1932 te plaatsen en Mr R. Van Lennep heeft hierover een merkwaardig praeadvies uitgebracht. Van mijn kant meen ik ook te voren mijn advies bekend te moeten maken, ten einde de besprekingen over de talrijke en netelige punten door de herziening der wet opgeworpen, te vergemakkelijken.

Ik zal echter mijne opmerkingen beperken enkel tot de artikelen die dienen te worden gewijzigd.

Art. 213 a. — Huidige tekst : *De man is aan zijn vrouw bescherming verschuldigd, de vrouw gehoorzaamheid aan haren man.*

Voorstel : *De man is het hoofd van het gezin.*

Deze tekst, die door de Commissie van Herziening van het B. W. voorgesteld was geworden, is door Mr Van Lennep hernomen. Zeer te recht. Gehoorzaamheid

zonder grond opgelegd beteekent niets. Er is overigens geen sanctie aan zulke gehoorzaamheid. Persoonlijk zou ik er geen bezwaar tegen hebben dat het artikel geheel vervalle. De vrouw is evenzeer bescherming aan haar man verschuldigd als het er op aankomt. Maar het zou te veel zijn te vragen dat de wetgever het artikel als overbodig afschaffe. De man heeft niet steeds het zedelijke overwicht om als hoofd van het gezin te worden beschouwd; doch daar de vrouw eeuwenlang voor een onbekwame gehouden werd, heeft de man nog in onze zeden de plaats van het hoofd des gezins behouden.

Art. 213 b. Lid I : De vrouw die afzonderlijk een beroep uitoefent of een handel drijft, kan echter niet in haar beroeps- of handelsbetrekkingen, zonder de *stilzwijgende of uitdrukkelijke* toestemming van haar man, diens naam dragen.

Bijvoeging van een lid luidend als volgt: «Deze toestemming brengt geen enkel burgerlijke aansprakelijkheid», is volgens mijne meening ongegrond, omdat in enkele gevallen de man door het bijvoegen van zijn naam aan die van zijne echtgenoot op grond van art. 1382 wel een verantwoordelijkheid tegenover derden kan doen ontstaan.

Art. 214 b. Lid I. — Huidige tekst: *Elk echtgenoot draagt bij in de behoeften van het huishouden volgens zijn vermogen en zijn staat.*

Voorstel: *Elk echtgenoot draagt bij in de huwelijkslusten volgens wederzijdsch vermogen en staat van de echtelieden.*

De voorgestelde tekst lijkt mij volkomen goed.

Een opmerking van Mr Van Lennep, gesteund op Pianiol (II, Nr 351) als zou «een vordering tot onderhoudsgeld slechts mogelijk zijn in geval van feitelijke scheiding», lijkt mij echter niet gegrond. Het «*plerum quod fit*» is hier niet een strikte voorwaarde. Het kan inderdaad geschieden, dat, alhoewel de echtelieden te zamen wonen, de eene die de «inbrenger» is, niet aan den andere het noodige geeft om in de behoeften van het huishouden te voorzien. De vrederechter moet dus in zulk geval kunnen onderzoeken of de wet dient te worden toegepast.

Wij vinden de rechtvaardiging van dit stelsel in de volgende beschouwingen van de rechtbank van Nijvel (21 Juni 1933, door Mr Van Lennep zelf aangehaald): «*La loi du 30 juillet 1932, n'a pas pour but de permettre à la femme mariée de se soustraire à la vie conjugale. Pour qu'elle puisse se prévaloir des dispositions de cette loi, il faut soit qu'elle vive avec son mari et que celui-ci néglige ses devoirs de famille, soit que le mari ait abandonné le domicile conjugal.*» — De bewoording der wet «laatste woonplaats» rechtvaardigt volkomen deze interpretatie.

Alinea 2. — Voorstel: «Voldoet een der echtgenooten niet aan deze verplichting, dan kan de andere echtgenoot, onverminderd de rechten van derden, zich door den vrederechter van de laatste woonplaats in België en van de plaats waar de verlaten echtgenoot zich gevestigd heeft, machtiging doen verleenen om bij uitsluiting van den eerstbedoelden echtgenoot, de inkomsten, de schuldvorderingen, en de opbrengsten van diens arbeid te ontvangen, ongeacht hun bedrag, hun onaanastbaarheid, noch de huwelijksvoorwaarden, in de voorwaarden en tot het beloop van een bedrag door den vrederechter te bepalen.»

Deze tekst wordt voorgesteld in het artikel verschenen in het «Journal des Juges de Paix» van 1933, bl. 76. Hij vervolledigt den tekst van Mr Van Lennep. Wij laten er echter de woorden uit vallen: «*behalve het recht* (van den anderen echtgenoot) *onderhoudsgeld op de gewone wijze aan te vragen*» omdat dit recht van-zelf sprekend is en dus niet aangestipt hoeft te worden.

De machtiging dient in de ruimste mate te worden toegekend; de tekst van het «Journal des Juges de Paix» is dus doelmatiger dan die van Mr Van Lennep.

De uitdrukking «*hun onaanastbaarheid*» slaat op de wettelijke beschikking, waardoor sommige pensioenen door derden niet mogen worden aangeslagen.

In gevallen echter waar pensioenen, vorderingen, en de opbrengst van den arbeid wel te recht door derden in beslag genomen werden, blijven de rechten der derden onverminderd, volgens de bepaling van het art. 124 b, zoodat de machtiging aan den echtgenoot toegekend, dezen niet op gelijken voet met de schuldeischers van den anderen echtgenoot stelt. Mr Van Lennep doet te recht opmerken dat de door hem aangehaalde zinsnede uit mijn commentaar (bl. 40) dient te worden verbeterd.

Alinea 3. — Voorstel: *Bij de inkomsten zijn begrepen die, welke voortkomen zoowel van de gemeenschappelijke als van de eigen goederen, en bij de vorderingen, alle sommen door derden ten welken titel ook aan den anderen echtgenoot verschuldigd.*

Deze tekst is ook overgenomen van het voorstel van het «Journal des Juges de Paix», behalve dat hierin zeker per vergissing de uitdrukking gebezigd wordt: «zoowel van de gemeenschappelijke als van de eigen goederen der vrouw». Inderdaad de toepassing van art. 214 b kan door ieder der echtgenooten aangevraagd worden.

De nieuwe tekst verduidelijkt het woord «schuldvorderingen». Anderzijds, het bijvoegen van een koma, na dit woord, doet begrijpen dat het niet betrekking heeft op de daarna aangeduide «opbrengsten van den arbeid». Er dient te worden bepaald door het artikel, dat de schuldvorderingen in den ruimsten zin des woords onder de toepassing van de wet vallen, hetgeen nu door de woorden «ten welken titel ook» wordt gedaan.

Lid 4. — Voorstel: *Een voorafgaandelijke titel kan daarvoor niet worden geëischt, behalve voor de toepassing van het volgende lid.*

Alhoewel de rechtspraak desaangaande bijna algemeen is, en dat noch het wetsvoorstel van Mr Van Lennep, noch dat van het «Journal des Juges de Paix» deze bijvoeging begrijpen, lijkt zij mij toch niet ongewenscht, om te voorkomen dat sommige vrederechters of rechtbanken zich niet aan de rechtsspraak zouden houden. De woorden «behalve» en volgende worden hierna uitgelegd.

Lid 5. — Mr Van Lennep stelt de volgende bijvoeging voor: «De vraag tot machtiging geldt als zelfstandige vordering in geval van samenwonen of feitelijke scheiding, en als uitvoeringsmaatregel in alle andere gevallen.»

Zijne bedoeling is het artikel in terminis toepasselijk te maken in geval van procedure van echtscheiding of van scheiding van lijf en goederen. Wij meenen dat de bijvoeging door hem voorgesteld, een minder theoretisch karakter dragen moet, en aanduiden waar het om gaat. Het gewenschte resultaat zal worden bereikt door de toevoeging in het volgende lid ook door Mr Van Lennep voorgesteld, alhoewel niet juist in denzelfden vorm bij het begin, van de woorden «in geval van echtscheiding of scheiding van lijf en goederen».

De vraag tot machtiging is toepasselijk als uitvoeringsmaatregel der gerechtelijke beslissingen (of conventionele verplichtingen) [in geval van echtscheiding of scheiding van lijf en goederen] op grond van art. 265, 301, 302 en 303 B. W. (doch enkel tusschen en) ten voordeele van de gescheiden echtgenooten en de kinderen.

De woorden tusschen () kunnen ter verduidelijking uit Mr Van Lennep's redactie best wegvallen; die tusschen [] zijn door mij bijgevoegd, zooals aangeduid hierboven ad lid 3; het woord «gescheiden» komt in de plaats van «gewezen» van den tekst van Mr Van Lennep, omdat ik in het lid de woorden «scheiding van lijf en goederen» bijgevoegd heb.

Lid 6. — *Er wordt geen nieuw vonnis vereischt voor elken achtereenvolgenden derden schuldenaar, noch voor elke vervallen nieuwe periodieke schuldvoordering. Het periodieke bedrag, waarvoor de machtiging tot ontvangst verleend is geworden, wordt door de enkele betekening van het vonnis aan opeenvolgende schuldenaren, door dezen verschuldigd. Deze nieuwe betekening geschiedt overeenkomstig art. 214 h.*

Een artikel in dezen zin in het oorspronkelijk wetsvoorstel door mij bij den Senaat, den 24 Mei 1923 in-

gediend, werd gunstig door de Senaatscommissie in dato van 18 Januari 1923 (Nr 67 der Parlementaire Documenten) gerapporteerd en wel in de volgende bewoordingen: «Artikels 16, 17 en 18, op voordeelige wijze bedacht, hebben voor doel de listen en de middelen tot vertraging van den weerspannigen echtgenoot te ontzenuwen».

Deze artikels zijn echter door de Commissie van Herziening van het B. W. niet hernomen geworden. De practijk der wet heeft nu bewezen dat het meest voorkomend geval, waarin de weerspannige echtgenoot tracht zich aan de verleende machtiging te onttrekken, is dat hij nu bij den eene, dan bij een anderen patroon werkt. Voor het havenbedrijf te Antwerpen is dit bezwaar niet zeer groot, omdat door de inrichting van de Centrale der Werkgevers aan de Haven van Antwerpen (in 't verkort C. E. P. A. naar de Fransche benaming, Centrale des Entrepreneurs au Port d'Anvers), dewelke instelling de betaling der loonen voor rekening van alle aangesloten patroons doet, de toegekende machtiging door middel van deze instelling verwezenlijkt wordt. Maar in vele bedrijven, b.v. dat van Hotels en Koffiehuizen, is het dienen bij opeenvolgende patroons een ware ramp voor de verlaten vrouw.

De voorgestelde bijvoeging lijkt mij dus noodzakelijk.

Art. 214 h. Lid 2. — Voorstel. Bijvoeging achter de woorden «beteekende partij»: *waarvoor de kennisgeving bindend is, op verantwoordelijkheid van schadevergoeding. Indien echter de beteekende partij geldige bezwaren tegen de uitvoering van het vonnis in te brengen heeft, moet hij hiervan binnen de twee dagen kennis geven aan den vrederechter, die de echtelieden en den derden schuldenaar voor hem binnen de acht dagen zal doen verschijnen, ter oplossing van de opgeworpen bezwaren.*

Een verhaal van den derden schuldenaar tegen het vonnis van den vrederechter kan in sommige gevallen geheel gegrond zijn (reeds gedane uitbetaling, minder verschuldigd loon, enz.).

De verantwoordelijkheid van den derden schuldenaar, die een eventuele sanctie onder vorm van veroordeeling tot schadevergoeding zal ondergaan, dient echter in de wet neergelegd te worden.

Lid 3. — Voorstel: *Het verzoekschrift, de kennisgeving en alle andere beteekeningen van den griffier, alsook het vonnis zelf, zijn vrij van zegel en boeking, en zijn enkel onderworpen aan griffiekosten, o.a. van briefwisseling.*

Deze bijvoeging wordt voorgesteld door het aangeduide artikel van het «Journal des Juges de Paix». Zij lijkt mij gegrond, en berust op dezelfde gedachte van tegemoetkoming aan den benadeelden echtgenoot als de bepaling van art. 56 § 1 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging (Koninklijk besluit van 6 Februari 1935), op grond waarvan enkel de briefwisselingskosten geëischt mogen worden. Het voorstel van het J. J. P. wil zelfs naar het voorbeeld van art. 58 W. B. R. de procedure van art. 214 b vrij van alle griffiekosten maken; doch ik meen dat deze, onder meer voor briefporto, wel kunnen geëischt worden. De riededeelingen van en namens de vrederechters zijn nu wel postvrij, maar deze vrijstelling komt ten laste van den Staat en dient toch niet veralgemeend te worden. Terloops zij gezegd dat het «Journal des Juges de Paix» nog andere wijzigingen, betreffende de procedure van art. 214 c, d, e en h voorstelt, die ik hier aanduiden wil, alhoewel ik ze niet onderschrijf, voor de reden dat zij te veel in onnoodige bijzonderheden treden. Wordt aldus voorgesteld in art. 214 c, dat het verzoekschrift «schriftelijk aan den vrederechter» zal worden aangeboden; dat de partijen «voor de eerst-

komende nuttige zitting» geroepen worden door een verwittiging, die «het adres van den derden-schuldenaar» aanduidt. «De partijen zijn verplicht persoonlijk te verschijnen, behalve vrijstelling door den rechter, in geval van noodwendigheid.»

In art. 124 d. — Wordt het vonnis bij versteg gewezen, dan wordt het door den griffier beteekend aan de in gebreke blijvende partij «binnen de acht-en-veertig uren». Het verzet... kan geschieden in dezelfde voorwaarden als de hoofdeisch «op voorwaarde dat de griffier er toe aangezoekt wordt op zijn laatst den dag voor het verlopen van het termijn van verzet».

In art. 214 e wordt een laatste lid voorgesteld, luidend als volgt: «De rechter is verplicht, als hij de zaak in beraad houdt, aan de partijen den dag der uitspraak aan te duiden».

Art. 214 j. lid I. — Mr Van Lennep stelt voor de woorden «Verzuimt een der echtgenooten grootelijks zijn plichten» enz., te vervangen door de volgende: «Bij zwaar plichtverzuim of in geval van dringende noodzakelijkheid».

Ik meen dat de wenschelijkheid van verandering in de qualificatie van het plichtverzuim zich niet opdringt, evenmin als de bijvoeging van de vereischte van dringende noodzakelijkheid. De bijvoeging van deze vereischte doet veronderstellen dat bij gemis aan dringende noodzakelijkheid de vraag niet aan de bevoegdheid van den Voorzitter zou onderworpen zijn.

Laat ons zoo weinig mogelijk aan de wet tornen, enkel in geval van werkelijke noodzaak. De Voorzitter kan immers de vraag als ongegrond verwerpen indien hij meent zulks te moeten doen.

Mr Van Lennep stelt ook in het eerste lid voor de woorden «op mondeling of schriftelijk verzoek» bij te voegen. De bedoeling van den wetgever is geweest dat het verzoek schriftelijk worde ingediend. Het is wel het minste dat zulks geschiede, daar het om zware plichtverzuimen gaat, en daar deze niet aan de vaderlijke tusschenkomst van den vrederechter onderworpen worden.

Hij stelt vervolgens een tweede lid voor, verklarend als volgt: «Het bevelschrift wordt verleend, hetzij rechtstreeks op het verzoek, hetzij na onderhoor of althans regelmatige oproeping van den echtgenoot tegen wien het verzuim wordt ingeroepen». Ik vind beter deze punten niet in de wet neer te leggen, doch aan de wijsheid en de ervaring van den Voorzitter over te laten; dit, ten einde geen wijzigingen voor te stellen, die zich niet werkelijk opdringen. De echtgenoot, die zijne plichten verzuimt, heeft overigens het recht tot verzet, dat wel geheel te recht Mr Van Lennep voorstelt in de wet zelf neer te leggen, en wel in het volgende lid.

Lid 3. — Ik neem enkel uit het wetsvoorstel van Mr Van Lennep de woorden over niet tusschen haakjes staande.

(Wordt *Het bevel* (onmiddellijk op verzoek, of bij verstek gewezen, dan) *wordt* (het) *door den griffier binnen de vijf dagen van zijn datum beteekend*, met vermelding dat het verzet binnen de acht dagen dient gedaan.

Het lijkt mij gewenscht dat steeds het bevel beteekend worde als wordt voorgesteld, en niet enkel in de gevallen hierboven geplaatst.

Lid 3. — «De Voorzitter der rechtbank bepaalt desgevallend de voorwaarden van uitvoering of van voorziening voor de bevoegde rechtsmacht».

De bijvoeging van deze bepalingen lijkt mij niet noodzakelijk; de toepassing der wet heeft aan den Voorzitter der Rechtbank voldoende ervaring gegeven om te weten hoe hij in de practijk dient te oordeelen.

Even overbodig vind ik het daarop volgende voorstel: «Onverminderd elk verhaal als naar recht kan het bevel gewijzigd worden, indien de wederzijdsche toestand der echtgenooten het wettigt».

Daarentegen vind ik wel wenschelijk over te nemen het laatste lid voor dit artikel door Mr Van Lennep voorgesteld, mits wegvallen van de tusschen haakjes geplaatste woorden, door de weglating van drie der door hem voorgestelde alineas, zou het volgende lid het 3de worden, indien het onmiddellijk geplaatst wordt achter lid 2, hetgeen mij logisch lijkt, omdat het betreft de mededeeling door hem in dit lid bedoeld.

Alle hierbij voorziene mededeelingen worden bij ter post aangeteekend schrijven (of bij deurwaarderakte) gedaan. Art. 21 W. B. R. is toepasselijk door den Voorzitter, op de procedure in dit artikel voorzien.

Ik begrijp niet goed waarom Mr Van Lennep in deze bepaling van een deurwaarderakte spreekt, daar het toch maar enkel gaat om de mededeeling door den griffier gedaan. Het spreekt vanzelf dat de uitvoeringsmaatregel van het bevel tusschen de partijen door deurwaarder geschieden moet.

Art. 21 W. B. R. heeft betrekking op de verlenging van termijn van verzet indien de rechter vernomen heeft dat de verstek makende partij niet de dagvaarding ontvangen heeft. Het gaat hier dus enkel voor de gevallen, waarin de Voorzitter den mede-echtgenoot voor hem ontboden heeft, wanneer hij zulks noodig geacht heeft alvorens uitspraak te doen.

Lid 4. — *De maatregelen door den Voorzitter bevolen zijn bindend tegenover derden, behalve hun recht van verzet, uitgeoefend door aangeteekend schrijven binnen de acht dagen aan den Voorzitter gericht. In het voorkomend geval zal deze in een volgend termijn van acht dagen den derden betrokkene met de anderen echtgenoot, voor hem ontbieden, ter oplosaanslagende partij en, indien hij het noodig acht, den sing van de opgeworpen bezwaren.*

Er dient in de wet te worden neergeschreven, dat de voorgeschreven maatregelen voor de betrokken derden binnend zijn, alhoewel zij niet als tegenpartij kunnen worden beschouwd. Om deze reden gebeurt het dan ook heden dat bankinstellingen, b.v. zich niet als gebonden door het bevel van den Voorzitter achten en het bevel niet uitvoeren. Dezelfde moeilijkheden doen zich in Frankrijk voor bij de toepassing der wet van 13 Juli 1907, die als voorbeeld van de onze gediend heeft.

Het is dus noodzakelijk dat een nieuw rechtsbeginsel in de wet neergeschreven worde, waardoor mits erkenning van hun recht tot verzet, de derden betrokkenen verantwoordelijk voor de uitvoering van het bevel worden gemaakt.

Mr Van Lennep heeft ook dit recht tot verzet in zijn voorstel voorzien in de volgende bewoording: «Elk derde verzet wordt, mits aanzegging aan de partijen, door den Voorzitter der rechtbank beslecht».

Zooals in het door mij voorgestelde tweede lid van art. 214 h, geschiedt het verzet van derden tegen het bevel van den Voorzitter, niet door een aanzegging der partijen, doch door een vereenvoudigde procedure van aangeteekend schrijven aan den Voorzitter gericht, en wel om reden dat hij het ook is, die (ook volgens het voorstel van wijziging van Mr Van Lennep door mij gedeeltelijk hernomen), door bemiddeling van zijn griffier rechtstreeks aan de derden zijn bevel bekend maakt.

Art. 224 g. Rangschikking. Dit artikel, betrekking hebbende op de machtiging te verleen door een minderjarige man, dient te worden gerangschikt achter art. 222, handelend over de machtiging in geval van afwezigheid, onmondigheid, veroordeeling tot een crimineele straf, enz.

Art. 223 d. — Voorstel: De woorden «het tweede lid van art. 29 B. W.» te laten vallen. Het is inderdaad heel het artikel dat van toepassing blijft.

RECHTSPRAAK

221

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 11 Januari 1938.

Verslaggever: M. Limbourg.
O. M.: M. Gesché.

MOTIVEERING VAN VONNISSEN EN ARRESTEN.

Wanneer door een betichte besluiten worden genomen om te doen uitschijnen dat niet hijzelf de verantwoordelijkheid draagt voor de gevolgen van een ongeval, doch dat deze verantwoordelijkheid aan het slachtoffer zelf dient toegeschreven wegens zijn eigen onvoorzichtigheid, dienen deze besluiten in de rechterlijke uitspraak beantwoord te worden.

Het Hof van Beroep dat dergelijke besluiten beantwoordt met de beschouwing dat de eerste Rechter met reden betichte schuldig heeft verklaard motiveert zijn beslissing niet voldoende en deze dient verbroken.

Van Cortenberg t/ Paques.

Het Hof,

Gehoord Raadsheer Limbourg in zijn verslag en op de conclusiën van den heer Gesché, Eersten Advocaat Generaal:

Omtrent het eenig middel in verbreking: schending van artikel 97 der Grondwet, 163 en 195 van het Wetboek van Strafvordering, 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek; daarenboven en voor zooveel als noodig, schending van artikelen 9 der Grondwet, 418 en 419 van het Strafwetboek, doordat bestreden arrest, door zich erbij te bepalen de redenen van den eersten rechter over te nemen, alzoo stilzwijgend het verdedigingsmiddel van de hand heeft gewezen waardoor eischer, om in zijn conclusiën in beroep de redenen zelf van den eersten rechter te beantwoorden in dewelke bevestigd was «dat het slachtoffer niet kon vermoeden noch voorzien dat betichte.... zijn auto tot tegen den huismuur zou gedeinsd hebben met gevaar deze alzoo in te beuken, en haar tusschen den muur en den camion zou verpletterd hebben» daar tegenover stelde de getuigenis in den loop van het onderzoek door het slachtoffer zelf afgelegd en waarin zij verklaarde dat het «om te zien was of hij (de wagen van betichte) niet tegen haar venster of haar muur zou gereden hebben dat zij zich aan haar venster had geplaatst, tusschen de twee»;

Overwegende dat eischer vervolgd was om, bij

gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, onvrijwillig den dood te hebben veroorzaakt van Baus Cathérine, moeder der burgerlijke partijen ;

Dat de correctioneele rechtbank om het afwijzen van alle fout vanwege het slachtoffer en tevens de uitsluitelijke verantwoordelijkheid van beklaagde, zoo op strafgebied als op burgerlijk gebied, te bewijzen in haar vonnis verklaart : «dat het slachtoffer noch moest vermoeden, noch moest voorzien dat betichte zoo onbeheendig zou gehandeld hebben als dat hij van de noodige ruimte beschikte, hij zijn auto tot tegen den huismuur zou gedeinsd hebben met gevaar deze alzo in te beuken, en haar tusschen den muur en den camion zou verpletterd hebben» ;

Overwegende dat eischer voor het Hof van Beroep hield staan dat de maneuvres welke hij had uitgevoerd, de weduwe Paques niet hadden kunnen verrassen, welke eene groote onvoorzichtigheid had begaan door zich vóór den muur van haar huis, tusschen de twee vensters te plaatsen, terwijl de wagen stilaan achteruitreed, en zulks, zooals zij zelf in den loop van het onderzoek verklaarde, «om te zien of de wagen niet tegen haar venster of muur zou gereden hebben» ; dat hij er uit afleidde dat het slachtoffer, tegen de bewering van den rechter in, de mogelijkheid, had voorzien dat de wagen tegen den muur kon rijden, en zich aan het gevaar, verpletterd te worden, had blootgesteld ;

Overwegende dat het middel, door eischer voorgesteld, dus strekte tot het toeschrijven aan het slachtoffer van de onvoorzichtigheid, welke de rechtstreeksche oorzaak van haren dood, en tot het ontlasten van hem zelf der verantwoordelijkheid van het ongeval, daar de onvoorzichtigheden welke hem ten laste waren gelegd, zonder invloed zouden gebleven zijn voor het leven van het slachtoffer, hadde zij zich niet zelf aan het gevaar, verpletterd te worden, blootgesteld ; dat het middel dus strekte tot in feite en in rechte te bewijzen dat eischer niet plichtig was ; dat bijgevolg de rechter in beroep dat middel moest beantwoorden ;

Overwegende dat aangeklaagd arrest, wat de strafvordering aangaat, als eenige reden opgeeft : «dat de eerste rechter met reden den betichte schuldig verklaard heeft aan de feiten ten zijnen laste gelegd, dit om de redenen welke het Hof overneemt» ; dat het aangeklaagd arrest dus derhalve met redenen niet omkleed is ;

Om deze redenen :

Verbreekt aangeklaagd arrest, beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Hof van Beroep, te Brussel, en dat er melding van zal gemaakt worden in den rand van de vernietigde beslissing ;

Verwijst de burgerlijke partijen in de kosten en verzendt de zaak naar het Hof van Beroep, te Gent.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

222

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

10 November 1937.

Voorzitter : M. De Ruyck.

Pleiters : Mrs Ronse en Van Impe.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING. — ONDERVRAGING OP FEITEN EN VRAAGPUNTEN. — EERROOF.

De ondervraging op feiten en vraagpunten mag niet toegestaan worden om lasterlijke of eerroovende feiten te bewijzen die behooren tot het privaat leven.

Boonants t/ Chudde.

Gezien bovenstaand verzoekschrift :

Overwegende dat, bij exploot van 20 October 1937, verzoeker voor deze Rechtbank gedagvaard werd door mejufer Boonants, die herstelling vordert der schade, geleden ten gevolge van zekere verklaringen door hem gedaan ter zitting van den gemeenteraad van Gent van 18 October 1937, verklaringen die ze lasterend en eerroovend acht ;

Overwegende dat, ten einde het bewijs te leveren van de echtheid van de door hem te haren laste gelegde feiten, verzoeker, bij verzoekschrift van 3 November 1937, aanvraagt, dat mejuffer Boonants omtrent feiten en vraagpunten zou gehoord worden ;

Overwegend dat, zoo uit het inleidend gedeelte van het verzoekschrift zelf tot verhoor omtrent feiten en vraagpunten, als uit het door verzoeker voorgelegd stenografisch verslag van de zitting van den gemeenteraad, blijkt dat de aangeklaagde aantijgingen gaan om een feit dat alleen behooren kan tot het privaat leven van mejuffer Boonants en dat geenszins verband houdt met de openbare bedieningen die ze bekleedt ;

dat, in dit geval, de dader van de aantijging, naar luid van het tweede lid van art. 447 S. W. B., geen ander bewijs tot zijn verdediging mag aanvoeren dan dat volgende uit een vonnis of uit elke andere authentieke akte ;

Dat bedoelde wetsbepaling van openbare orde is en als dusdanig, ook in een burgerlijk geding, toepassing vindt (Rép. prat. dr. b. V° diffamation, calomnie, divulgation méchante, Nr 120) ;

dat het bewijs dat zou voortvloeien uit een verhoor omtrent feiten en vraagpunten dus niet kan aangezien worden als het « wettelijk bewijs », waarvan gewag in art. 443 van het S. W. B. ; zoodat de feiten aangehaald door verzoeker om door het verhoor te worden bewezen noch afdoende, noch ter zake dienend zijn ; (Verbr. 4 Maart 1847 Pas. 1847-1-315 ; Répert. prat. dr. b. V° Interrogatoire sur faits et articles Nr 53) ;

Om deze redenen,

de Rechtbank, zegt dat er geen aanleiding is tot het bevelen van het aangevraagd verhoor omtrent feiten en vraagpunten.

Verwijst verzoeker in de kosten.

Bovenstaand vonnis werd bekrachtigd door arrest van het :

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 31 Januari 1938.

Voorzitter : M. Joret.

Raadsheeren : M. M. de Clercq en Verbeke.

O. M. : M. De Smet.

Overwegende, dat de eerste rechter beslist heeft dat er geen aanleiding was tot het bevelen van het door appellant gevraagde verhoor omtrent feiten en vraagpunten; dat hij zijn beslissing gestaafd heeft, eenerzijds op het karakter der betwiste aantijging die, naar het in het vonnis uitgedrukte oordeel, om een feit gaat, dat alleen behooren kan tot het privaat leven van geïntimeerde en geenzins verband houdt met de openbare bediening, die zij bekleedt en anderzijds op het bewijsverbod, in art. 447, 2e lid van het Strafwetboek ingeschreven, waarbij appellant geen ander bewijs kan aanvoeren dan dat volgende uit een vonnis of uit elke andere authentieke akte;

Overwegende dat, de ontvankelijkheid van het gevraagde verhoor, wezenlijk van het karakter der aantijgingen alsook van de mogelijkheid eener bewijsvoering afhankelijk was;

Dat gezegd karakter eens vastgesteld zooals het, door den rechter vastgesteld werd, de afwijzing van het verzoek onvermijdelijk was;

Overwegende aldus, dat appellant's verzoek afgewezen werd, niet om een reden die de gegrondheid of de gepastheid van het gevraagde verhoor aanbelangde, maar om reden die op den grond van het eigenlijke proces invloed moest hebben; dat het bestreden vonnis over het principieele geding eene definitieve beslissing medebrenkt, die voor appellant nadeelig kan zijn en waartegen hij gerechtigd is zich, van nu af, te voorzien;

Overwegende, derhalve, dat geïntimeerde de ontvankelijkheid van het hooger beroep ten onrechte betwist;

Overwegende verder, dat art. 325 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering voorschrijft dat een verhoor omtrent feiten en vraagpunten alleen op verzoek mag gelast worden, maar dat de wet niet bepaalt, dat het hooger beroep in zake verhoor van zulken aard ook op een verzoek dient ingesteld te worden; dat geïntimeerde aldus ten onrechte besluit dat het hooger beroep, ingevolge de algemeene regel van artikel 456 zelfde wetboek, bij dagvaarding ingeleid, onontvankelijk is;

Overwegende, overigens, dat de ingediende rechtsvordering de rechten van geïntimeerde op geenerlei wijze gekrenkt heeft;

Ten gronde :

Overwegende dat, met recht en om gegronde redenen hier overgenomen de eerste rechter het verzoek van appellant afgewezen heeft;

Dat uit den stenographischen tekst der verklaring door appellant ter zitting van den gemeenteraad gedaan, alsmede uit het inleidend gedeelte van appellant's verzoekschrift tot verhoor omtrent

feiten en vraagpunten blijkt, dat de betwiste aantijging tegen geïntimeerde als privaat persoon en niet in haar hoedanigheid van Schepen der Stad Gent gericht was;

Dat geen enkel woord van deze verklaring medebrenkt dat Schepen Boonants handelde in de oefening van haar openbaar ambt, toen zij de aangestelde feiten zou begaan hebben, noch dat zij misbruik van haar bediening zou gemaakt hebben;

Overwegende dat appellant in de ontwikkeling zijner grieven aanvoert, dat de aantijging in rechtstreeksch verband staat met de bediening van geïntimeerde; dat hij een reeks feiten aanhaalt om zijne aanvoering werkelijk de betwistende verklaring uitbreidt en nieuwe aantijgingen bij de eerste voegt; dat gezegde aanvoering aldus vreemd is aan het geschil dat zij grootelijks overschrijdt;

Overwegende dat, het bestuurlijk onderzoek van den gemeenteraad van Gent niet over de feiten der aantijgingen, die tot het huidig geding aanleiding gaven, maar over bepaalde nieuwe feiten, die andere aantijgingen uitmaken, bevolen werd; dat uit voorgaande beschouwingen vloeit dat dit bestuurlijke onderzoek geen invloed kan hebben op het karakter der betwiste aantijgingen, welk ook de uitslag van dit onderzoek zou wezen; dat derhalve er niet dient de rechtsvordering te schorsen;

Overwegende dat het over de kwaadwilligheid der aantijgingen thans niet te beslissen valt, daar deze vraag voor het Hof niet aanhangig is;

Om deze redenen, het Hof,

Gezien artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord de heer Advocaat-Generaal Remy in zijn eensluitend advies;

Ontvangt het beroep, verklaart het ongegrond, wijst het af;

Verwijst appellant in de kosten van den aanleg.

Verzendt de zaak voor den eersten rechter.

223

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1e Kamer. — 22 December 1937.

Voorzitter : M. De Ruyck.

Rechters : MM. de Bersaques en Thienpont.

Pleiters : Mrs Ronse en Van Impe.

BEROEP. — ONDERVRAGING OP FEITEN EN VRAAGPUNTEN.

Een vonnis dat beslist over de ontvankelijkheid van een bewijsmiddel heeft een definitief karakter en is voor beroep vatbaar.

Zulks is het geval met een vonnis dat ongunstig beschikt over een vraag tot verhoor op feiten en vraagpunten.

Boonants t/ Cnudde.

Overwegende dat de vordering strekt tot schade-loosstelling wegens het lasterend en eerroovend karakter dat aanlegster toeschrijft aan zekere verklaringen, die verweerder tijdens de openbare zit-

ting van den Gemeenteraad van Gent, op 18 October 1937 gedaan heeft;

Overwegende dat deze rechtbank, bij vonnis van 10 November 1937, een verzoek tot verhoor over feiten en vraagpunten, door verweerder ingesteld, afgewezen heeft;

Overwegende dat deze beslissing op deze be- weegredenen gesteund was dat de betwiste aantij- gingen om feiten gingen, die geen verband hielden met de openbare bedieningen door eischeres be- kleed, en gedaagde dus, luidens artikel 447 van het strafwetboek, geen ander bewijs mocht aanvoeren dan dat volgende uit een vonnis of uit elke andere authentieke akte;

Overwegende, dat bij exploit van deurwaarder Maurice Van der Auwermeulen, van Gent, dd. 17 November 1937, verweerder tegen dit vonnis heroeop ingesteld heeft en opwerpt dat dit beroep de zaak aan de kennisneming van de Rechtbank onttrokken heeft;

Overwegende, dat in 't algemeen aangenomen wordt dat een vonnis, dat over de ontvankelijkheid van een bewijsmiddel beslist, een definitief karakter heeft en dus voor beroep vatbaar is (Laurent XX, Nr 26; Pand. B. V° Appel civil Nrs 693, 694; Verbr. 3 Juli 1846 Pas. 1846-322; Verbr. 27 Maart 1890, Pas. 1890-1-141; Ber. Gent, 14 Mei 1870 Pas. 1870-II-371; Beroep Luik, 17 December 1892 Pas. 1893-104);

Overwegende dat, luidens artikel 457 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering het hoo- ger beroep van een definitief vonnis schorsend is en de eerste rechter dienvolgens onbevoegd wordt om over het geding verder te beslissen (Pand. B. V° Appel civil Nr 751; Verbr. 19 December 1840 Pas. 1841-1-83; Verbr. 2 Juli 1852 Pas. 1853-1-23, Recht- bank Antwerpen, 14 Augustus 1872 Pas. 1874-3-35);

Om deze redenen :

De Rechtbank, zegt dat het geding geschorst is tot na de uitspraak van het arrest over het beroep ingesteld van een vonnis dezer Rechtbank, dd. 10 November 1937; Behoudt de beslissing nopens de kosten voor.

224

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1e Kamer. — 30 Maart 1938.

Voorzitter : M. De Ruyck.

Rechters : MM. de Bersaques en Belpaire.

Pleiters : Mrs Ronse en Van Impe.

AANSPRAKELIJKHEID. — LASTERLIJKE EN EER- ROOVENDE AANTIJGINGEN. — SCHORSING.

In een geding tot schadevergoeding wegens eerroovende aantijgingen ingeleid door een schepen tegen een gemeenteraadslid, is een administratief onderzoek bevolen door den gemeenteraad aangaande ambts- fouten van den schepen niet schorsend voor het verder behandelen van het geding tot schadevergoeding.

Boonants t/ Chudde.

Overwegende dat de vordering strekt tot her- stelling van de schade door eischeres geleden ten gevolge van zekere verklaringen, gedaan door ver- weerder tijdens de openbare zitting van den ge- meenteraad van Gent, van 18 October 1937, ver- klaringen die eischeres lasterend en eerroovend acht;

Overwegende dat partijen het eens zijn over de bewoordingen zelf van deze verklaringen, zooals ze blijken uit het stenographisch verslag van voor- melde zitting, namelijk dat verweerder en zijn partij- genooten : « van vandaag af weigeren volledig ver- trouwen te stellen in de houding van de Schepene van sociale werken », en verweerder daarvan als reden opgaf : « Het is voor niemand een geheim, dat er te Gent sedert jaren allerlei mensen wor- den verdacht gemaakt en door de modder gesleurd door een blad, dat in onze stad goed is gekend. Dit blad wordt opgesteld door iemand die in 1921 is veroordeeld geweest tot 13 maanden gevang voor diefstal, tot 15 maanden voor verheveling van gestolen goed en tot 13 maanden voor misbruik van vertrou- wen. Een gansche serie burgers worden regelmatig in het blad afgerost, mensen worden tegen elkaar opgejaagd en huisgezinnen worden uit elkaar ge- sleurd ten gevolge van verdachtmakingen, welke in dit modderblad verschijnen. Tot hiertoe waren wij niet in staat aan te duiden wie daaraan medehielp, maar aan alles komt een einde en nu zijn wij in het bezit van een lijst, waarop de schrijvers en ingevers vermeld staan van de artikelen die in dit modderblad verschijnen en aan het hoofd van die lijst prijkt de Schepene van sociale werken van Gent. Wij hebben ons lang afgevraagd hoe het mogelijk was, dat al die onthullingen daar konden worden in neergepend. Vandaag is het voor ons minder moeilijk om te begrijpen, hoe wij soms wer- den afgemaakt en uitgeschoolden »;

Overwegende dat door het vonnis van 10 Novem- ber 1937, waarbij deze Rechtbank verweerders aan- vraag tot verhoor van eischeres omtrent feiten en vraagpunten afwees, reeds uitdrukkelijk beslist werd dat de aangeklaagde aantijgingen gaan om een feit dat behoort tot het privaat leven van eischeres, namelijk het medewerken aan «Pierlala», het be- doelde blad, en geenszins verband houden met haar openbare bediening van schepen;

Dat deze beslissing definitief is, zooals werd be- vestigd door het arrest van 31 Januari 1938, geveld door het Hof op beroep van verweerder tegen voor- meld vonnis;

Overwegende dat het verweerder niet geoorloofd is, onder voorwendsel van verweer of verschooning, zijn verklaringen thans uit te breiden met te be- weren, niet alleen dat eischeres voorkomt op de lijst van de schrijvers of ingevers van «Pierlala», maar bovendien dat ze van haar ambt van schepen misbruik heeft gemaakt met aan dit blad inlichtin- gen te verstrekken of officieele stukken mede te deelen;

Dat verweerder dergelijke beschuldiging niet heeft geuit op de zitting van 18 October 1937;

Dat, naar luid van bovenvermeld arrest, verweer- der aldus nieuwe aantijgingen bij de eerste voegt

en die nieuwe aantijgingen vreemd zijn aan het geschil, dat zij grootelijks overschrijden;

Overwegende dat de vordering niet dient geschorst tot na de werkzaamheden van de commissie, benoemd door den gemeenteraad met opdracht: « een administratief onderzoek in te stellen naar de personen, die uit het dossier elementen hebben genomen om ze aan zekere pers over te maken, met het doel gewezen leden van het college in hun eerlijkheid aan te tasten »;

Dat immers de vraag tot schorsing van de rechtsvordering reeds door het Hof werd van de hand gewezen om reden dit bestuurlijk onderzoek tot voorwerp heeft, niet de feiten der aantijgingen die tot het huidige geding aanleiding gaven, d. i. de medewerking aan «Pierlala», maar bepaalde nieuwe feiten, vreemd aan het geschil, zoodat dit onderzoek geen invloed kan hebben op het karakter der betwiste aantijgingen, wat ook de uitslag van dit onderzoek zou wezen;

Dat bovendien, ten aanzien van eischeres, deze commissie noch de raad die ze heeft aangesteld, de «bevoegde overheid» is waarvan spraak in het derde lid van artikel 447 S. W. B., daar de Wet hen de bevoegdheid niet heeft toegekend om, ten laste van van de Grondwet, de uitgesproken veroordeelingen een schepen, ambtsfouten vast te stellen, en zoo deze fouten bewezen zijn, sancties te nemen; (art. 56 van de gemeentewet);

Overwegende dat bij gebrek aan schriftelijke aangifte door verweerder, er geen spraak kan zijn van lasterlijke aangifte bij de overheid, zooals verweerder het in pleittermen staande houdt;

Overwegende dat, vermits de aantijgingen van 18 October 1937 gaan om een feit van het privaat leven van eischeres, verweerder geen ander bewijs tot zijn verdediging mag aanvoeren dan dat volgende uit een vonnis of uit welke andere authentieke akte (art. 447, 2e lid S. W. B.);

Dat de medewerking van eischeres aan «Pierlala» niet vatbaar is voor bewijs door vonnis of authentieke akte;

Dat de aangeklaagde aantijgingen derhalve niet lasterend, maar wel eerroovend zijn, vermits de wet het bewijs er van niet toelaat; (art. 443 S. W. B., (Crahay, contraventions, uitg. 1887, nr 603; Goedseels, Code pénal, nr 2160; Rép. prat. dr. b. V° difamation, calomnie, divulgation méchante, nr 116);

Overwegende dat verweerder vruchteloos aanvoert het inzicht niet te hebben gehad eischeres te «lasteren»;

Dat immers én dit inzicht én het eerroovend karakter zijner verklaringen vloeit uit de bewoordingen zelf waarin verweerder eischeres heeft aangevallen;

Dat de rechtbank zich enkel heeft in te laten met de verklaringen die verweerder gedaan heeft op 18 October 1937 en geenszins met deze die hij nu beweert het inzicht te hebben gehad eveneens af te leggen ware de zitting van den gemeenteraad niet geschorst geworden, noch met deze die hij nadien heeft gedaan;

Overwegende dat verweerder even vruchteloos beweert dat er betrekkingen tusschen eischeres en

de redactie van «Pierlala» zouden bestaan, wat, gelet op zijn goede trouw, laster uitsluit;

Dat ware zelfs de echtheid dezer betrekkingen bewezen anders dan de op de door de wet toegelaten wijze, dit ter zake van eerroof zonder eenig belang is en geen invloed uitoefenen kan op de goede trouw van verweerder, daar deze niettemin het recht niet had deze betrekkingen aan eischeres te verwijten; (Nypels et Servais, code pénal belge interprété, uitg. 1898, d. III, art. 447, nr 22);

Overwegende dat het bestaan van de andere bestanddeelen van eerroof niet betwist wordt door verweerder en het vaststaat dat ze in zake voorhanden zijn;

Overwegende dat, inachtgenomen de tijds- en plaatsomstandigheden waarin de aangeklaagde aantijgingen werden gedaan, de schade er door aan eischeres berokkend, billijk zal worden hersteld zooals hierna bepaald;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle redenen of meerdere conclusiën als ongegrond van de hand wijzend, verwijst verweerder om aan eischeres te betalen, ten titel van schadeloosstelling voor de eerroovende aantijgingen door hem tegen eischeres geuit tijdens de openbare zitting van den gemeenteraad van Gent, van 18 October 1937, de som van 5.000 frank, met de gerechtelijke intresten; machtigt bovendien eischeres onderhavig vonnis op kosten van verweerder te publiceeren in vijf dagbladen naar haar keus; zegt dat de kosten van deze publicatie zullen invorderbaar zijn tegen verweerder op enkel vertoon van het kwijtschrift van de uitgevers; verwijst verweerder in de kosten van het geding;

En, voor het geval ze niet op zijn goederen zouden kunnen uitgevoerd worden, zegt dat, desvoor-komend na de machtiging voorzien bij artikel 45 tegen verweerder zullen invorderbaar zijn bij lijfswang, waarvan de duur wordt bepaald op één maand: Zegt dat er geen aanleiding is tot aanstelling van een deurwaarder om het vonnis te betee-kenen (art. 780 W. B. R., art. 35, K. B. nr 300 van 30 Maart 1936), noch tot uitvoerbaarverklaring bij voorraad van onderhavig vonnis;

Beveelt de afscheiding der kosten ten behoeve van Mr Rodenbach, welke verklaart ter zitting van heden, dezelve te hebben verschoten.

226

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 10 Februari 1938.

Voorzitter : M. Eyben.

Rechters : Buch en Schuermans.

Pl. : Mrs H. Deckers, De Winter en Victor.

ECHTSCHIEDING. — EINDVONNIS. — ART. 266bis B. W. — TERUGWERKENDE KRACHT. — DRAAGWIJDTE EN GEVOLGEN. GRONDPADELIIK VOORRECHT DER GEHUWDE VROUW. — AARD EN GEVOLGEN. HYPOTHECAIRE INSCHRIJVINGEN GENOMEN NA HET INDIENEN VAN EISCH TOT ECHTSCHIEDING. — NIETIGVERKLARING. — VOORWAARDEN.

Wanneer de eisch tot echtscheiding door een eindvonnis is beslecht geworden kan art. 266bis B. W. niet meer met terugwerkende kracht toegepast worden op de vereffening en deeling der gemeenschap dewelke het voorwerp uitmaken van latere betwistingen.

Het eindvonnis waarvan sprake in bedoeld art. 266bis en aan hetwelk terugwerkende kracht wordt verleend, beoogt slechts het eindvonnis waarbij over den eisch tot echtscheiding wordt beslist en waarvan «de gevolgen» n.l. de ontbinding der gemeenschap van goederen terugwerken tot op den dag dat de eisch tot echtscheiding werd ingeleid.

Voorwat betreft de «derden» bedoelt art. 266bis niet het eindvonnis waarbij het ontwerp tot vereffening en deeling bekrachtigd wordt maar enkel en alleen het eindvonnis dat over de echtscheiding beslist.

De rechtspraak en de rechtsleer zijn het eens om te verklaren dat, staande het huwelijk, het grondpandelijk voorrecht door de wet aan de gehuwde vrouw voorbehouden niet voor doel kan hebben dezer rechten in de gemeenschap te waarborgen bij gebrek aan eenige schuldvordering die dienaangaande zou bestaan ten laste van den man; dergelijke schuldvordering ontstaat slechts na de ontbinding der gemeenschap.

Om de nietigheid of de verbreking te bekomen van grondpandelijke voorrechten door den man aan derden toegekend na het indienen van een vraag tot echtscheiding, moet de vrouw niet alleen het bedrog bewijzen in hoofde van haar echtgenoot maar ook in hoofde van de ingeschreven schuldeischers.

Van Oudenrode t/ Dierckx en Ghesquière.

Aangezien aanlegster de rangschikking betwist in de vereffening van den koopprijs voortkomende van het eenige onroerende goed der gemeenschap zooals deze werd voorgesteld in het verslagschrift van den heer notaris Mertens J., aangesteld bij vonnis dezer Rechtbank, in dato 8 Juni 1934 om over te gaan tot de vereffening en deeling der gemeenschap, bestaan hebbende tusschen aanlegster en verweerder;

Aangezien aanlegster zich beroept op den voorrang van hare wettelijke hypothecaire inschrijving op dit onroerend goed genomen in dato 26 Februari 1930 ingevolge een bevel van den heer Voorzitter dezer rechtbank van zelfden datum en dit ten opzichte der hypothecaire inschrijvingen van den 5 December 1930 en den 30 Maart 1931 door verweerder aan de tusschenkomende partijen toegestaan;

Aangezien aanlegster tot staving harer bewering in hoofddeorde art. 266 bis B. W. in voege gebracht door de wet van 14 December 1935 en art. 9 der zelfde wet inroept om te beweren dat de vereffening der gemeenschap geschieden moet volgens hare samenstelling op het oogenblik der inleiding van den eisch tot echtscheiding hetzij op 12 November 1930 het is te zeggen zonder inachtneming der hypothecaire inschrijvingen nadien door verweerder aan de tusschenkomende partijen toegestaan;

Aangezien verweerder alsmede de tusschenkomende partijen terecht daartegenover doen gelden dat den eisch tot echtscheiding door een eindvonnis reeds beslecht zijnde sinds den 8 Juni 1934, er geen termen bestaan opdat de bepalingen der wet van

14 December 1935 met terugwerkende kracht toepasselijk zouden worden gemaakt op de vereffening en deeling der gemeenschap betreffende dewelke de huidige betwisting is opgerezen;

Aangezien inderdaad, nopens het echtscheidingsproces ingeleid op 12 November 1930 en de noodzakelijke gevolgen ervan n.l. onm. de deeling en vereffening der gemeenschap bepaaldelijk is beslist geworden, door voormeld eindvonnis van 8 Juni 1934 en er op dit oogenblik tusschen de partijen geen in behandeling zijnde eischen meer bestonden;

Aangezien weliswaar er nog diende over te gaan tot de bewerkingen van vereffening en deeling der gemeenschap en dat de betwistingen die desbetreffende oprijzen, als tusschengeschillen dienen te worden aanzien, ten opzichte van den eisch van deeling en vereffening, zoolang het proces-verbaal van boedelscheiding door een vonnis niet is bekrachtigd geworden;

Aangezien nochtans het eindvonnis waarvan sprake in bedoeld artikel 266bis B. W. aan hetwelk terugwerkende kracht verleend wordt ten aanzien van de goederen der deelgenooten slechts het eindvonnis beoogt, waarbij nopens den eisch tot echtscheiding beslist wordt en waarvan «de gevolgen» n.l. de ontbinding der gemeenschap van goederen terugwerken tot op den dag dat de eisch tot echtscheiding ingeleid wordt;

Aangezien overigens wat de derden betreft gezegd artikel eraan toevoegt dat het eindvonnis slechts van kracht zijn zal vanaf den dag «zijner overschrijving» overschrijving die voorzeker niet het vonnis bedoelt, waarbij het ontwerp tot vereffening en deeling bekrachtigd wordt, maar enkel en alleen op het eindvonnis dat over de echtscheiding beslist redelijker wijze slaan kan;

Aangezien ten andere de «inbehandeling zijnde eischen» waarvan gewag in bedoeld artikel 9 slechts de eischen bedoelen die tot echtscheiding en scheiding van lijf en goederen strekken of de bijkomende vragen die daarmede in rechtstreeksch verband staan maar dat onder voormelde benaming niet kunnen begrepen worden de eischen tot vereffening en deeling der gemeenschap, dewijl deze slechts kunnen ontstaan nadat door een eindvonnis nopens den eisch strekkende tot de ontbinding van het huwelijk is beslist geworden;

Aangezien bovendien, ten opzichte der tusschenkomende partijen de vereffening en deeling der gemeenschap, alleszins slechts geschieden kan op voet der samenstelling der gemeenschap op den dag der overschrijving van het eindvonnis hetzij op 16 Februari 1935, zoodat ten hunnen opzichte in de deeling en vereffening rekening dient gehouden te worden, met de hypothecaire inschrijvingen ten hunnen voordeele genomen, vóór dien tijd;

Aangezien in de voorwaarden door den instrumenteerenden notaris te recht, in het ontwerp tot deeling en vereffening, rekening gehouden werd met de door aanlegster betwiste hypothecaire inschrijvingen;

Aangezien aanlegster zich anderzijds beroept op den feitelijken voorrang harer wettelijke hypothecaire inschrijving ten opzichte van deze aan de tusschenkomende partijen toegestaan;

Aangezien zou die voorrang in feite welke bestaat er nochtans dient te worden nagegaan ter verzekering van welke bepaalde oorzaken van verhaal, tegenover verweerder, die wettelijke inschrijving op het gemeene goed genomen werd;

Aangezien in dit opzicht, aanlegster geen enkel verhaal doen gelden kan en bekend dat de bedoelde inschrijving enkel en alleen voor doel had haar wettelijk aandeel in de gemeenschap te vrijwaren;

Aangezien echter de rechtspraak en de rechtsleer het eens zijn, om te verklaren dat tijdens den duur van het huwelijk het grondpandelijk voorrecht door de wet aan de gehuwde vrouw voorbehouden, niet voor doel hebben kan, deze rechten in de gemeenschap, te waarborgen, bij gebrek aan eenige schuldvordering die dienaangaande zou bestaan ten laste van den man;

Aangezien inderdaad dergelijke schuldvordering slechts bestaan kan, na de ontbinding der gemeenschap in casu na de ontbinding van het huwelijk;

Aangezien in die voorwaarden op het tijdstip dat de wettelijke inschrijving ten voordeele van aanlegster genomen werd, er geen enkele schuldvordering ten laste van verweerder aan beantwoordde en evenmin op het oogenblik dat de hypothecaire inschrijvingen door verweerder aan de tusschenkomende partijen toegestaan werden;

Aangezien dienvolgens in feite, de besproken wettelijke inschrijving geen voorrang hebben kan, op de inschrijvingen aan de tusschenkomende partijen toegestaan;

Aangezien aanlegster zich bovendien beroept op art. 271 B. W. om te beweren dat de schulden door verweerder aangegaan tegenover de tusschenkomende partijen en waarvoor hij aan deze laatsten grondpandelijke voorrechten toekende, op het eigendom van de gemeenschap afhangende aangegaan werden, met het oogmerk haar in hare rechten in die gemeenschap te benadeelen;

Aangezien het echter niet volstaat dat aanlegster in dit opzicht het bewijs levere, omtrent het bestaan van dit nadeel, en der kwade trouw in hoofde van verweerder maar eveneens die kwade trouw op afdoende wijze in hoofde van de tusschenkomende partij zou moeten bewijzen, overeenkomstig art. 1167 B. W. waarvan het vorige artikel slechts eene toepassing is;

Aangezien aanlegster weliswaar inroept dat de tusschenkomende partijen ontegensprekelijk, het bestaan harer wettelijke inschrijving hebben moeten kennen, doch het niet uitgesloten is dat de tusschenkomende instrumenteerende notaris, bij onachtzaamheid verzuimd heeft de hypothecaire toestand van het te berenten goed volledig na te gaan, en aanwezigheid van aanlegster bij het verlijden der akten van hypotheekstelling te vereischen;

Aangezien voorwat verweerder zelf betreft, het bestaan der noodwendigheid, om tot eene geldleening te moeten overgaan met hypotheekstelling niet onvoorwaardelijk dient te worden van de hand gewezen, gelet op de onkosten die hij heeft gehad naar aanleiding van een ongeval hem overkomen, en waarvan aanlegster de werkelijkheid niet schijnt te betwisten;

Aangezien weliswaar verweerder verzuimd heeft de vergoedingen die hem door verzekering worden uitgekeerd, aan te wenden om zijne schulden tegenover de tusschenkomende partijen te delgen, wat van aard is geweest de rechten van aanlegster in de gemeenschap te schaden, maar dat dit verzuim niet van aard is om zijne kwade trouw te bewijzen op het oogenblik dat hij de betwiste schulden aanging.

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle meer uitgebreide en tegenstrijdige besluiten verwerpende verleent akte aan aanlegster dat zij het geding schat op meer dan 12.500 frank voorwat de bevoegdheid en den aanleg betreft.

Zegt voor recht dat de akte van vereffening, deeling en rangschikking van notaris Mertens te Antwerpen, in dato van 23 Juli 1936 juist is, in zijnen inhoud en vorm en dient te worden bekrachtigd.

Verklaart de tusschenkomst der partijen Ghesquière-Verhoeven ontvankelijk en gegrond;

Wijst dienvolgens aanlegster af van hare tegenpraak en verwijst ze in de kosten van het incident; Verklaart het vonnis uitvoerbaar niettegenstaande alle verhaal.

225

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL
(in beroep)

29 April 1937.

Voorzitter : M. Baron Gilson de Bouvreur.

Pleiters : Mrs Pholien, De Ridder en Goossens.

BURGERLIJK RECHT. — HUUROVEREENKOMST. — AFWIJ KING AAN HUURVOORWAARDEN. — VERKOOP. — NIEUWE EIGENAAR. — BEWIJS DER AFWIJ KING.

Een mondeling toegezegde afwijking aan de bedongen voorwaarden eener huurovereenkomst, toegestaan aan den huurder door den verhuurder, kan niet tegen den nieuwen eigenaar worden opgeworpen bij gebrek aan authenticiteit of aan vasten datum.

Het bewijs der overeengekomen afwijking door getuigen is niet ontvankelijk indien partijen de gelegenheid hadden zich een schriftelijk bewijs te verschaffen.

Luyckx t/ Van der Straeten.

Overwegende dat de vordering tot doel heeft de ontbinding van een authentiek huurcontract opge maakt den 17 Juni 1932, ten overstaan van Meester Georges Jacobs, notaris te Brussel, tusschen den eischer in beroep en den rechtsvoorganger van den gedaagde in beroep in zoover dit huurcontract een perceel land betreft, gelegen te Ste Katharina Lombeek, sectie C. nr 284, groot 1 hectaar 11 aren 90 centiarens.

Dat ze gegrond is op het feit dat het perceel in geschil door den eischer in beroep onderverhuurd is geweest zonder de schriftelijke machtiging als noodzakelijk voorzien bij beding X van het huurcontract.

Dat ware een van het huurcontract afwijkende

overeenkomst zooals beweerd wordt door den eischer in beroep — tusschen hem en den rechtsvoorganger van den gedaagde in beroep tusschengekomen, nog zou die overeenkomst aan den gedaagde in beroep niet kunnen tegengeworpen worden bij gebrek aan authenticiteit of aan vasten datum.

Gelet op artikelen der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken aangehaald in het vonnis waarvan beroep, gelet daarenboven op artikel 24 derzelfde wet.

Om deze Redenen en die van den eersten rechter, de Rechtbank, Gehoord Mijnheer Bertholet, eerste substituut, Procureur des Konings in zijn eensluitend advies ;

Rechtsprekende op tegenspraak en ten gronde ;

Ontvangt het beroep, verklaart het ongegrond, bekrachtigt het vonnis waarvan beroep, veroordeelt den eischer in beroep tot al de beroepskosten.

Bovenstaand vonnis bekrachtigt onderstaande beslissing van het

VERDEGERECHT TE ASSCHE

9 Februari 1937.

Vrederechter : M. A. Van Lint.

Pleiters : Mrs Goossens en De Ridder.

Aangezien de eisch strekt tot het verbreken van het geboekt, huurcontract, verleden voor den notaris Georges Jacobs, te Brussel, den 17 Juni 1932, nopens een perceel land gelegen te Ste Katharina Lombeek, sectie C. nr 284, hebbende eene oppervlakte van 1 hectaar, 11 aren, 90 centiaren ;

Aangezien aanlegger eigenaar geworden is van voormeld perceel land volgens akte verleden voor Notaris Van Themsche, te Denderleeuw, den 28 Mei 1936 ;

Aangezien voorgemelde verkoopsakt vermeld dat de koper de voorwaarden van het pachtcontract opgesteld door den notaris Jacobs, den 17 Juni 1932 moet naleven ;

Aangezien artikel 10 van voorgemeld huurcontract luidt : «Le locataire s'engage à ne pas sous louer les biens en tout ou en partie sans le consentement exprès et écrit du propriétaire» ;

Aangezien verweerder deze langrijke voorwaarde niet nageleefd heeft ; dat hij bekend het voorgemeld goed voortverhuurd te hebben maar beweert dat hij de toelating had ;

Aangezien verweerder tot staving dezer toelating een brief voorbrengt gedagteekend van 1 Juni 1936, en geteekend door Philippe Gilbert De Cauwer ;

Aangezien deze brief van 1 Juni 1936, van den vroegere eigenaar geene uitdrukkelijke toelating bevat en geschreven werd na het verlijden van den verkoopsakt. Dat indien de opsteller van den brief van 1 Juni 1936, 't is te zeggen, de vroegere eigenaar had willen verzaken aan de voorwaarden van artikel 10 van het huurcontract, gelijk verweerder het beweert, hij verplicht was uitdrukkelijk in de voorwaarden van den verkoopsakt het te doen vermelden dat integendeel de verkoopsakt vermeld dat

de voorwaarden van het huurcontract verleden voor den Notaris Jacobs, moeten nageleefd worden ;

Aangezien wanneer de partijen de gelegenheid hadden zich een schriftelijk bewijs te verschaffen men geen bewijs door getuigen mag aanvaarden buiten of tegen den inhoud der geschreven akten. (artikel 1341 B. W.).

Aangezien de waarde van het geding de som van 150 fr. overtreft ;

Aangezien verweerder ook niet verkeert in een der gevallen voorzien daar artikel 1348, B. W. ;

Aangezien hij zich noch in de zedelijke, noch in de stoffelijke onmogelijkheid bevond zich een schriftelijk bewijs ter hand te stellen ;

Aangezien er aldus niet dient over te gaan tot een der door verweerder voorgestelde onderzoeksmaatregelen ;

Om deze redenen :

Gezien artikel 2, 34, 37 en 41, en ook 7, 8, 30, 32, 33, 36, 38 en 64 der wet van 15 Juni 1935.

Wij Vrederechter van het kanton Assche, alle andere besluiten verwerpende ;

Verklaren verbroken het huurcontract hebbende bestaan tusschen de vroegere eigenaar, Mr. De Cauwer en verweerder nopens het aangekocht perceel land door aanlegger voor het niet naleven der verplichting opgelegd door artikel 10 van voorgemeld huurcontract ;

Zeggen dat verweerder het verkochte land ter beschikking zal stellen van aanlegger 14 dagen na de betekening van het vonnis.

Bij gebreke hieraan te voldoen veroordeelen verweerder te betalen aan aanlegger eene dagelijksche schadevergoeding van 50 fr., zeggen nochtans dat deze schadevergoeding de som van 2000 fr. niet zal overtreffen ;

Verleenen akte aan verweerder dat hij de vordering schat op meer dan 2000 fr. voor wat de bevoegdheid betreft ;

Veroordeelen hem daarenboven tot de rechterlijke interesten en tot de kosten des geding.

227

BURGERLIJKE RECHTBANK TE OUDENAARDE (in beroep)

16 Februari 1938.

Voorzitter : M. Merchie.

Rechters : M.M. Van Wetter en Colson.

Pleiters : Mrs Van Wetter en Legot.

ARCHITECT. — BESTELLING VAN EEN PLAN. — DRAAGWIJDTE DER OPDRACHT.

Het bestellen van een plan doet niet veronderstellen dat de eigenaar aan den bouwmeester opdracht heeft gegeven om al de andere werken uit te voeren.

Zelfs in geval van eene aanneming volgens prijslijsten, wanneer bedongen wordt dat de uitgaven eene op voorhand vastgestelde som niet mogen te boven gaan, is de architect verplicht, zooals in geval van forfaitaire aanneming, een omstandig lastenkohier en een nauwkeurig bestek op te maken waarin de werken beschreven en beraamd zijn.

Grypdon t/ Van der Weën.

Aangezien beroepene, oorspronkelijke eischer de betaling vroeg van : 1) 3.150 fr. ten titel van honorarium van architect voor het opmaken van plan, beschrijvend bestek en lastenkohier betrekkelijk het bouwen van twee gelijke aaneenpalende huizen te Bevere-Oudenaarde, voor rekening van appelante, oorspronkelijke verweerster

2) 1.000 fr. schadevergoeding uit hoofde van winstderving wegens het verbreken door deze laatste van het contract, waarbij zij geïntimeerde gelaste, in zijne hoedanigheid van bouwkundige, met al de verrichtingen aangaande het oprichten van gemelde huizen ;

Aangezien verweerder staande houdt dat ze enkel een plan en een eenvoudige raming aan aanlegger bestelde en dat ze geen van beide aanvaardde, noch uitvoerde ;

Aangezien de gebouwen opgetrokken werden en volgens overeenkomst der partijen, de totale prijs van de huizen de som van 90.000 fr. niet mocht overschrijden ;

Overwegende dat geen akkoord werd gesloten omtrent het bedrag van het honorarium en dat in het huidige geval, in acht nemende den aard en de waarde der te maken gebouwen, het gebruikelijk loon voor alle voormelde verrichtingen 5 % bedraagt ;

Overwegende dat eischer moet bewijzen dat hij belast werd met iedere verrichting betrekking hebbende op zijn vordering ; overwegende dat, bij voorbeeld, het bestellen van een plan niet doet onderstellen dat de eigenaar aan den bouwmeester opdracht gaf om de andere werken uit te voeren. (Delvaux, Droits et Obligations des Architectes nr. 28) ;

Wat het bewust plan betreft :

Overwegende dat het dubbel er van, welk appelante bij haren bundel voegt, gedagteekend is van 18 September 1935 en volgende melding draagt : «Gezien en goedgekeurd voor uitvoering. Bevere, 23-9-1935. De burgemeester (get.) Jos. Dekimpe» ; dat beroepster dit plan aannam, vermits zij hetzelfde ter goedkeuring bij het gemeentebestuur indiende of liet indienen en zij overigens niet bewijst dat het plan niet goed en overeenkomstig hare aanduidingen opgemaakt werd of dat zij dienaangaande protesteerde ;

Aangezien het hier niet gaat over een voorontwerp, maar over een ontwerp voor uitvoering ;

Bestek en lastenkohier :

Aangezien, zelfs in de hypothese van eene aanneming volgens prijslijsten, wanneer bedongen wordt dat de uitgaven eene op voorhand vastgestelde som niet mogen te boven gaan, de architect verplicht is, zooals in geval van forfaitaire aanneming, een omstandig lastenkohier en een nauwkeurig bestek op te maken, waarin de werken beschreven en beraamd zijn (Delvaux op, cit. nr 39) ; aangezien geïntimeerde dergelijke bestek en lastenkohier opstelde, met het verschil dat hij, in plaats van de raming, de hoeveelheid materialen vermeldde ;

Aangezien anderzijds het blijkt uit de gegevens der zaak, dat verweerster het inzicht had de werken aan te besteden ; dat de aanbesteding onmogelijk is indien, naast het plan, geen lastenkohier wordt voorgelegd ; dat bijgevolg eischer moet aanzien zijn als hebbende opdracht ontvangen insgelijks dit laatste op te maken (Burg. Rechth. Brussel, 11 December 1931, Res. Jura Immobilia, Hilbert, 1932, 3e et 4e cahiers) ;

Aangezien, zoo het enkel eene aanneming volgens prijslijsten gold, het honorarium voor plan en bestek op 1 ½ % van de kosten der op te richten gebouwen zou dienen bepaald te worden ; dat, in het huidige geval, rekening houdende met het werk gevergd voor het opstellen van bestek en lastenkohier, dit percent hoeft verkoogd te worden tot 2 % ;

Overwegende dat appelante ten onrechte staande houdt dat ze het plan van geïntimeerde niet gebruikte ; dat, immers, ze gehouden was het aan deze laatste terug te sturen, dat zooals hierboven gezegd, hetzelfde, op haar verzoek, door het gemeentebestuur werd goedgekeurd op 23 September 1935 ; dat, luidens door beroepene voorgelegde verklaring van den burgemeester van Bevere, in dato 1 December 1936, de aanvraag van verweerster tot bekomen van de toelating tot bouwen ingewilligd werd op 12 October 1935 ; dat deze ambtenaar bij getuigschrift van 7 Juni 1937, gevoegd bij den bundel van beroepster, bevestigt dat die toelating, aan deze laatste mondeling werd gegeven in November 1935 ; dat appelante beweert dat een nieuw plan, op haar aanzoek, door een andere architect opgemaakt diende tot het bouwen van de twee huizen ; dat zij hetzelfde overlegt ; dat het echter niet gedagteekend is, geen naam van bouwmeester of aannemer aanduidt, noch de melding draagt dat het bij het gemeentebestuur werd ingediend ; dat wegens het gebruik van het plan van geïntimeerde het loon moet vermeerderd worden met ½ % (Burg. Rechth. Luik, 30 November 1893, Pand. Pér. 1893, nr 1775) en dus 2 ½ % van 90.000 fr. edraagt, hetzij 2250 fr. ;

Aangaande de schade en interesten uit hoofde van winstderving veroorzaakt door het verbreken van het contract ;

Aangezien art 1794 van het Burgerlijk Wetboek, welk aan den werkbesteller het recht toekent om de aanneming eenzijdig te verbreken mits hij den aannemer vergoede voor diens uitgaven, werk en winstderving toepasselijk is op den bouwmeester (Beroep Brussel, 15 December 1930, Pas. 1931, II bl. 6 en de nota) ; dat nochtans aanlegger niet bewijst dat hij gelast werd met het toezicht der werken, de leiding en de opneming er van en het nazien der rekeningen van den aannemer ; dat zijn eisch tot schadeloosstelling dienvolgens ongegrond is (Hof Luik, 18 Januari 1928, Pas. 1828, II blz. 134) ;

Om deze redenen :

Alle andere besluiten verwerpend als ongegrond, zegt dat het aanbod van appelante, 900 fr. te betalen, onvoldoende is, verklaart het beroep gegrond in de mate hierna bepaald, doet het bestreden vonnis in zelfde mate te niet, opnieuw wijzende, veroordeelt appelante aan geïntimeerde te betalen de som van

2250 fr., vermeerderd met de gerechtelijke interessen, verwijst ze in de kosten van eersten aanleg en in de helft van deze van beroep, de wederhelft zijnde ten laste van geïntimeerde.

228

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE KORTRIJK

11 Januari 1938.

Voorzitter : M. J. Van der Meersch.

Pleiter : Mr M. De Jaegere.

SOCIALE WETGEVING. — BETAALDE VERLOFDAGEN. — K. B. VAN 28 OOGST 1937. — WETTELIJKHEID.

Het Koninklijk Besluit van 28 Oogst 1937 dat de toepassing der wet van 8 Juli 1936 betreffende de betaalde verlofdagen uitbreidt tot ondernemingen waarin minder dan vijf werklieden aan den arbeid gebezigd worden, is niet in strijd met art. 1 dezer wet en werd derhalve wettelijk genomen.

Op. Min. t/ D. M.

Gezien de artikelen 40, 85 van het strafwetboek, 2, 20 der wet van 14 Juni 1921, 2 van het Koninklijk Besluit van 25-1-1937, art. 2 van het Koninklijk Besluit van 28-8-36; 10 der wet van 8 Juni 1936, 23 wet van 17 April 1878; 1 wet van 27 December 1928; 2, 12 en 14 der wet van 15 Juni 1935, 191, 194 van het wetboek van strafvordering, aangeuid ter zitting door den heer Voorzitter;

Aangezien het bewezen is door het onderzoek der zaak en de verhandelingen ter zitting gedaan, dat de betichting A niet voldoende is bewezen;

Voor wat betreft betichting B.

Aangezien door de verklaring van verdachte's werklieden aan den arbeidscontroleur en door de bekentenis van verdachte aan veldwachter M... voldoende is bewezen dat verdachte omtrent 1 September 1937 drie werklieden en niet vijf werklieden meer dan 8 uren per dag of 48 uren per week heeft doen of laten arbeiden;

aannemende verzachtende omstandigheden ten voordeele van verdachte, spruitende uit de afwezigheid van alle straf;

Voor wat betreft betichtingen C. en D.

Aangezien vaststaat, dat in verdachte's bedrijf slechts drie werklieden werden te werk gesteld;

Aangezien verdachte opwerpt, dat de koninklijke besluiten van 28-8-37, waarop het vervolg wordt gesteund onwettelijk zijn, omdat zij in strijd met de uitdrukkelijke bepalingen van art. 1 van de wet van 8 Juli 1936 de toepassing van de wetgeving betreffende de betaalde verlofdagen uitbreiden tot ondernemingen waarin min dan vijf werklieden aan den arbeid gebezigd worden; dat derhalve het vervolg op onwettelijke koninklijke besluiten gesteund niet ontvankelijk dient verklaard te worden;

Aangezien deze opwerping niet gegrond is;

Aangezien, echter, in den loop der behandelin-

gen waarin de wet van 8 Juli 1936 aanleiding gaf in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en namelijk tijdens de besprekingen van art. 1 dezer wet, door volksvertegenwoordiger Vaes, een amendement werd voorgesteld, waarbij de wet toepasselijk werd gemaakt aan al de bedrijven en zelfs aan deze waar slechts één enkel arbeider werkzaam is;

Aangezien dit amendement, dat vooreerst door den heer Voorzitter van de Kamer als laattijdig onaanneembaar werd verklaard, naderhand niettemin na tusschenkomst van enkele kamerleden op voorstel van den heer Voorzitter en met toestemming van den heer minister van Arbeid, naar de Kamercommissie werd verzonden om er gedurende de tusschenruimte der eerste en tweede lezing van deze wet tot nader onderzoek te worden onderworpen;

Aangezien vervolgens, tijdens de bespreking van de wet in tweede lezing door den heer verslaggever der Kamercommissie kenbaar werd gemaakt, dat het amendement Vaes door de commissie was verworpen geweest, maar dat de commissie met bedoeling, spijs het verworpen van het amendement, toch aan den voorsteller van het amendement voldoening te geven, eene wijziging voorstelde aan den tekst van het lid 2 van art. 4 van de wet door toevoeging van de woorden « en aan reeksen van ondernemingen » na de woorden « op productietakken »; dat de verslaggever verklaarde dat, naar de meening van de commissie deze toevoeging tot doel had den Koning te machtigen op voordracht van de in Raad vergaderde ministers de overeenkomsten verplichtend te maken gesloten in de paritaire commissies betreffende de toepassing van de bepalingen der wet op ondernemingen of bedrijven waarin minder dan vijf werklieden te werk waren gesteld;

Aangezien bij deze verklaring, de verslaggever der commissie niet eene persoonlijke meening heeft uitgedrukt; dat hij het woord voerde namens de commissie en als verslaggever der behandelingen waartoe het amendement Vaes in de commissie aanleiding had gegeven; dat de verklaring van den verslaggever, echter, tijdens de bespreking nog werd bekrachtigd ten gevolge de tusschenkomst van den heer volksvertegenwoordiger Marck, die er op wijzend, dat hij als voorzitter der Commissie beter dan wie ook de bedoelingen der Commissie kon opvatten en vertolken, bevestigde, dat bij het voorstel van wijziging aan art. 4 tweede lid van de wet, de Commissie de mogelijke uitbreiding bedoelde van de wet op ondernemingen van min dan vijf werklieden;

Aangezien na deze uitlegging de voorgestelde wijziging door de Kamer werd aangenomen en gestemd; dat het wetsvoorstel naderhand eveneens door den Senaat werd gestemd, zooals het door de Kamer was aangenomen geweest; dat indien tijdens de bespreking in den Senaat enkele senatoren betreurden dat de uitbreiding van de toepassing der wet op bedrijven die minder dan vijf werklieden telden niet onmiddellijk in den wettekst zelf was voorzien, het niettemin voorkomt namelijk tengevolge eener tusschenkomst van senator Servais, dat

lid 2 van art. 4 insgelijks door den Senaat werd aangenomen met bedoeling later het uitbreiden mogelijk te maken van het voordeel van de wet op ondernemingen met minder dan vijf werklieden ;

Aangezien bij koninklijk besluit van 28-8-36 en 25-1-37 op voordracht van in den Raad vergaderde ministers overeenkomstig de bepalingen van art. 4 lid 2 van de wet, overeenkomsten werden verplichtend gemaakt, gesloten in de nationale paritaire commissie van de bouwnijverheid en openbare werken waarbij de wet toepasselijk werd gemaakt op alle werkgevers van de bouwnijverheid en openbare werken, welk ook het aantal weze van de bij hen werkzame werklieden ; dat deze koninklijke besluiten derhalve degelijk werden uitgevaardigd in overeenstemming met de bepalingen van de wet ;

Aangezien verdachte bovendien nog opwerpt, dat hij te goeder trouw heeft gehandeld ; dat hij het bestaan zijner goede trouw uitsluitelijk afleidt uit het louter feit, dat hij niet zou geweten hebben, dat de wet toepasselijk was op inrichtingen die min dan tien werklieden telden ; dat de onwetendheid of misopvatting van de wet onmachtig is verdachte van alle strafrechtelijke verantwoordelijkheid te ontslaan ;

Aangezien verdachte vruchteloos, voor wat betreft de vierde betichting, aanhaalt, dat het koninklijk besluit van 28-8-36 thans niet meer in voege is ; dat hij niet wordt vervolgd om in 1937 inbreuk te hebben gepleegd op de bepalingen van dit koninklijk besluit, maar wel om verzuimd te hebben aan zijne werklieden de bepaalde verlofdagen toe te staan, die bij hen voor het jaar 1936 voorafgaandelijk 31-12-36 verschuldigd was overeenkomstig de wet van 8-7-36 en de toepassingsregelen bepaald voor het jaar 1936 door het koninklijk besluit van 28-8-36 ; dat het verzuim slechts in 1937 behoorlijk kon vastgesteld worden, daar de verplichte verlofdagen voor het jaar 1936 luidens de bepalingen van het koninklijk besluit geldig verleend konden worden tot op 31-12-36.

Aangezien betichtingen C en D derhalve verdoende zijn bewezen ;

Aangezien verzachtende omstandigheden bestaan ten voordeele van verdachte, spruitende uit de afwezigheid van alle straffen en ten aanzien dezer verzachtende omstandigheden slechts politiestrafen dienen te worden toegepast ;

Aangezien diensentgevolge voor wat betreft de betichting D de vervolging verjaard is ; dat het misdrijf in deze betichting voorzien immers gepleegd en voltrokken werd op 31-12-36 en meer dan 6 maanden zijn verlopen tusschen het plegen van het misdrijf en de eerste akte van vervolg, zijnde het verzoekschrift tot dagvaarding van het Openbaar Ministerie, dagteekenend van 23-11-37.

Om deze redenen

Verwijst D. M. in drie geldboeten van 10 fr. voor feit B en in drie geldboeten van tien frank voor feit C.

Verklaart de openbare rechtsvordering verjaard voor wat betreft feit D ;

Ontslaat D. M. van de rechtsvervolgung uit hoofde van feit A.

229

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

8e Kamer. — 13 April 1937.

Eenige rechter : Mr Kersse.

Referendaris : Mr Rooms.

Pleiters : Mters Torczyner en Erkens.

FAILLISSEMENT — INBRENG DER SCHULDVORDERINGEN. — ERKENNING DOOR DE GEFAALDE. — GEEN BEWIJSKRACHT TEN OPZICHTE VAN DEN CURATOR.

*De curator mag de gegrondheid van een schuldvorde-
ring betwisten, zelfs indien deze erkend werd door
den gefaalde door de aangifte dezer vordering in een
faillietvoorkomend concordaat.*

*De opgave van een schuldvordering en de aanneming
ervan bij de concordataire stemming verwekken geen
rechterlijke overeenkomst tusschen den schuldenaar
en de schuldeischers van den gefaalde.*

M / Faill. B.

Aangezien, voor wat betreft de vraag van Marcowice tot opneming in het gewoon passief van het faillissement van Isaac Berenholtz, het niet opgaat te beweren dat de curator, die in hoofdorde de gefaalde massa vertegenwoordigt geen vordering zou mogen betwisten die de gefaalde erkent of heeft erkend door het aangeven van die vordering in een faillietvoorkomend concordaat ;

Aangezien, inderdaad, in zake van faillietvoorkomend concordaat, de opgave van eene schuldvordering en de aanneming ervan ter concordataire stemming het tot stand komen niet verwekken van eene rechterlijke overeenkomst (contrat judiciaire) tusschen de schuldenaar, de aangegeven en ter concordataire stemming toegelaten schuldeischer en dezes medeschuldeischers ; dat ze onaangeroerd laten, het recht van deze laatsten, en, zoo hun schuldenaar naderhand in faling wordt verklaard, van hun wettige vertegenwoordiger, de curator van het failliet, om genoemde schuldvordering later te betwisten ;

Dat dit, trouwens, voldoende blijkt uit de bewoordingen van artikels 2 en 16 der wet van 29 Juni 1887 op het faillietvoorkomend concordaat ;

Aangezien schuldverklaarder Marcowice heeft te bewijzen de gegrondheid van zijnen eisch ;

Aangezien de curator ten stelligste betwist en schuldverklaarder Marcowice in gebreke blijft te bewijzen de werkelijkheid van de door hem aangehaalde schuldvordering ;

Dat schuldverklaarder Marcowice niet dient toegelaten te worden het bewijs er van te leveren door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen, vermits hij zich zeer gemakkelijk een schriftelijk bewijs heeft kunnen aanschaffen van de door hem voorgewende schuldvordering, te meer dat, in handelszaken, het niet gebruikelijk is zonder bewijzen geld te leenen of zonder facturen koopwaren te leveren ;

Om deze redenen :

(Zonder belang.)

230

**WERKRECHTERSRAAD VAN BEROEP DER
PROVINCIE ANTWERPEN EN LIMBURG**

Kamer voor bedienden

28 Maart 1938.

Voorzitter: M. H. Van Oekel.
Pleiters: Mrs Stoffels en Valvekens.

**DIENSTKONTRAKT. — OPZEG. — VERPLICHTING
WEDERZIJDIGS DE VERBINTENIS TOT HET EINDE
TE EERBIEDIGEN.**

Gedurende den loop van den opzegtermijn moeten beide partijen minstens even zorgvuldig als voorheen hun wederzijdsche kontraktueele verplichtingen blijven vervullen. Een ongewettigde weigering hieromtrent zou allicht als gewettigde reden tot onmiddellijke kontraktverbreking aangezien worden ten nadeele van de plichtverzuimende partij.

Constantia N. V. t/ Broeks.

Aangezien het beroep wordt gericht tegen een tegensprekelijk vonnis van den Werkrechtersraad van Hasselt, Bediendenkamer, d.d. 10 December 1936, waarvan reeglmatische expeditie wordt voorgelegd;

Aangezien de oorspronkelijke vordering ertoe strekt den verweerder, thans beroeper, te doen veroordeelen tot het betalen van 4.500 frank debetsaldo zijner rekening en 500 frank als woonstvergoeding.

Aangezien het vonnis a quo den eisch van oorspronkelijke aanlegster heeft afgewezen en, op tegeneisch van verweerder, haar veroordeeld heeft tot het betalen van de som van 882,89 frank;

Aangezien de vordering van Constantia steunt op de bekentenissen van den beroepene, dat hij, bij zijn ontslag van 30 Juli 1935 en 10 Juni 1935, de som van 4.500 frank als debetsaldo zijner rekening verschuldigd was en dat hij, op 10 Oogst 1935, definitief ontslagen voor gewichtige redenen, spijs het verzet van aanlegster zijn kosteloze woonst tot Oktober 1935 is blijven voortbetrekken.

Aangezien echter de beroepene Broeks daartegen aanvoert dat de tegen hem ingeroepen reden van ontslag niet voldoende zwaarwichtig was om zijn onmiddellijke doorzending te verrechtvaardigen en hij dus zelf gerechtigd is van beroepster hiervoor de wettelijke schadevergoeding te vorderen, zijnde 3000 frank.

Aangezien beroepene als plaatselijke onderbestuurder van de beroepster in dienst was te Hasselt tegen 1.000 frank in de maand, wanneer hij, bij brief van 10 Juli 1935, als dusdanig zijn opzeg ontving tegen 31 Oktober daaropvolgend. Dat, bij zelfden brief, hem werd meegedeeld, dat hij inmiddels regelmatig voor de Maatschappij zou blijven werken, met twee halve dagen verlof per week overeenkomstig de wet, en dat hem als bijzondere taak intusschen werd opgelegd, nieuwe controleurs en agenten aan te stellen en nieuwe zaken aan te werven in de stad Hasselt en omliggende gemeenten, en het werk uit te oefenen, dat hem door den gewestelijken bestuurder zou opgelegd worden.

Aangezien hem bij zelfde gelegenheid werd aan-

gekondigd, dat met hem een slotafrekening zou gemaakt worden tegen einde der eerstvolgende week.

Aangezien de beroepene geen enkele opwerping of protest tegen deze hem beteevende mededeelingen heeft gemaakt of meende te kunnen maken, maar dat hij, bij de afrekening van 9 Oogst daaropvolgend, weigerde of verklaarde niet te kunnen afbetalen het door hem erkend, in speciën, verschuldigd saldo.

Aangezien om die reden hem op 10 Oogst 1935 onmiddellijk ontslag is beteevend en klacht bij het parket is ingediend geworden voor misbruik van vertrouwen;

Aangezien de beroepene tot verrechtvaardiging van deze zijne weigerende houding heeft aangevoerd, dat hij zich gerechvaardigd achtte deze sommen te weerhouden omdat hij, bij het einde van zijn nog drie maanden te loopen opzegtermijn, meer dan dit bedrag van de beroepster zou te vorderen hebben voor loon en voorschotten;

Aangezien echter het den bediende niet kan behoren, bij afwijking van zijn kontraktueele verplichtingen, en onder voorwendsel van schuldvergelijking bij voorbaat, te weigeren aan zijn patroon de gelden af te dragen op dewelke hij hic et nunc zonder eenig recht is;

Dat terecht door de rechtspraak het principieel wordt gehuldigd, dat ook en bijzonder gedurende den termijn van opzeg, de partijen stipt en eerlijk hunne wederzijdsche verplichtingen moeten blijven vervullen;

Dat het den beroepene vroeger nooit in het gedacht zou zijn gekomen te weigeren met zijn patroon af te rekenen op dezes verzoek en dat dit dus zeker niet mocht geweigerd worden na zijn opzeg van 30 Juli 1935;

Aangezien het elementaire begrip van de juiste verhoudingen tusschen partijen verbiedt, dat, onder voorwendsel als degene die beroepene opgaf, hij zijn werkgever de wet zou stellen over de wijze en den datum van afrekenen over gelden, die hij van hem of voor hem bezit;

Aangezien die weigering van beroepene dus als onduidelbaar en als voldoende zwaarwichtige reden tot onmiddellijk ontslag moet beschouwd worden en de doorzending van 10 Oogst 1935 dus als verrechtvaardigd;

Aangezien daardoor ipso facto de tegeneisch tot schadevergoeding van den beroepene als ongegrond valt;

Aangezien de beroepster erkent dat op de 4.500, 11 fr. door beroepene op 10 Oogst 1935 verschuldigd, hij ter harer ontlasting 2.383.00 fr. heeft betaald; wat het debetsaldo tot 2.117,11 fr. heeft herleid;

Aangezien van de drie maanden woonstvergoeding à 500 fr. door beroepster gevorderd, de beroepene slechts twee maanden en 19 dagen zonder recht noch titel is blijven wonen (van 10 Oogst 1935 tot einde October 1935) wat 416,70 fr. aan woonstvergoeding vertegenwoordigt;

Dat anderzijds de beroepene voor loon van 1 tot 10 Oogst 600 fr. heeft verdiend;

Dat aldus door beroepene aan beroepster slechts

verschuldigd blijft : 2.117,11 fr. + 416,70 fr. — 600 fr. = 1933,81 fr.;

Om deze redenen :

De Werkrechtersraad van Beroep, Kamer voor Bedienden, alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende, verklaart het beroep regelmatig in den vorm en ontvankelijk en daarover recht doende ten gronde, doet het bestreden vonnis te niet, hetzelfde hervormende en doende wat de eerste Rechter hadde moeten doen, veroordeelt den beroeper om aan beroepster te betalen voor slot van rekening de som van 1933,81 fr. met rechterlijke intresten en de kosten der beide gedingen.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

De vertegenwoordigers der bijzonderste Vlaamsche en Fransche conferenties der balie's van het land zijn de gasten geweest van den heer Henri Jaspar, Voorzitter van het Verbond.

Na het eetmaal heeft Mr Jaspar het ontwerp voorgelegd dat door het Verbond werd opgevat, namelijk al de advocaten, die geen 15 jaar aan de balie ingeschreven zijn op een algemeene vergadering uit te noodigen. Op deze algemeene vergadering zou, zooals reeds medegedeeld werd, de hervorming van het stage-reglement, de inrichting van het pro-deo en dergelijke vraagstukken die de jonge advocaten aanbelangen, besproken worden.

De aanwezige afgevaardigden waren het eens om dit ontwerp goed te keuren en hun steun en medewerking toe te zeggen.

Er werd in principe besloten dat deze algemeene vergadering zou doorgaan in 't begin der maand Juni.

VEREENIGING DER JONGE BALIE BIJ DEN HOOGEN RAAD DER NEDERLANDEN

In Den Haag is een jonge balie gesticht. Op een der eerste vergaderingen werd Mr Braun, Stafhouder der Balie van Brussel, uitgenoodigd een voordracht te houden over de inrichting en de werkzaamheden der jonge balie in België.

Wij deelen hieronder verslag mede over deze vergadering.

* * *

De voorzitter, de heer C. H. Telders, opent de vergadering met een welkomstwoord aan alle aanwezigen en in het bijzonder aan Mr Braun, oud-deken van Brussel, mevr. Braun, mevr. de Brauw, onzen deken, de leden van den Raad van Toezicht en Discipline en den oud-deken, den heer de Brauw. Hij biedt de beide dames mevr. Braun en mevr. de Brauw bloemen aan.

Ik zijn in de Fransche taal uitgesproken welkomstrede wijst de voorzitter op het groote belang, dat de rede van Mr Braun voor de Haagsche Jonge Balie heeft. In de eerste plaats moeten wij bouwen zonder

historischen grondslag of voorbeeld, in de tweede plaats grijpt de huidige cultuurstrijd de harten van de jongeren, die zich aan ons beroep hebben gewijd, ten zeerste aan. De beteekenis van de Jonge Balie in België zal ons ten voorbeeld strekken om een Jonge Balie op te bouwen, die voor de Haagsche advocaten van even groote beteekenis zal zijn, als de Brusselsche Jonge Balie voor de advocatuur aldaar. Vervolgens geeft de voorzitter het woord aan den heer Braun voor diens rede over « De Jonge Balie van Brussel ».

Gaarne, aldus de heer Braun, heb ik gehoor gegeven aan Uw verzoek, om hier het woord te voeren. In de eerste plaats, om het genoeg een bezoek aan Nederland te brengen en voorts om in aanraking te komen met de Jonge Balie van Den Haag. Immers, al wat jong is, roept gedachten op aan frischheid en kracht.

Het gebrek aan practische kennis en praktijkervaring bij de jonge advocaten, is geen probleem van dezen tijd. In België werd reeds 100 jaar geleden de Brusselsche Jonge Balie gesticht, zooals dat thans hier in Holland is geschied. De universitaire opleiding immers is te theoretisch-wetenschappelijk. Den juristen ontbreekt een operatiekamer, zooals de medici die hebben. Zoo hebben de jongeren zich vanouds aan de ouderen toevertrouwd.

De practische opleiding van den jongen advocaat dateert reeds uit de middeleeuwen. Spreker citeert een rede van Campion, waarin o.a. een uiteenzetting voorkomt van het instituut der «disputatio».

In andere landen is de praktijkopleiding veel meer georganiseerd, zooals b.v. in Duitschland, waar zij aan het verkrijgen van de bevoegdheid voorafgaat. In België kan men reeds op zijn 22e levensjaar Mr in de Rechten zijn door het afleggen van een mondeling examen, zonder eenige kennis van de practijk en zonder zelfs eenige schriftelijke proeve van bekwaamheid te hebben afgelegd.

De Raad van Toezicht te Brussel heeft een post-universitaire school gesticht, om ten minste één jaar van de drie stagejaren practische opleiding te geven. Officieus belastte de Jonge Balie zich reeds een eeuw lang met deze taak.

Onze Jonge Balie, aldus spreker, is een onafhankelijke organisatie, onafhankelijker, dan bij U in Nederland, want het Bestuur wordt vrij door de leden gekozen. Men blijft lid, zolang men wil.

Sinds 1840 is er weinig in de Statuten veranderd. De jonge advocaat moet zich allereerst de pleitkunst eigen maken. Bij ons verloopt de procedure grootendeels mondeling en worden de conclusies zoo kort mogelijk gehouden.

Op geestige wijze en aan de hand van allerlei citaten — o.a. L'avocat est un homme qui empêche le juge d'être trompé par son adversaire — verhaalt de heer Braun van het Belgische rechtsleven en van de practijk van de advocatuur.

De Brusselsche Jonge Balie komt bijeen in een zaal van het Beroepshof. Dat versterkt het gevoel van een werkelijke zitting. Men pleit in toga. De voorzitter en enkele oudere leden zitten als rechters. Men behandelt een oude zaak, die iedereen kent of ook wel een nieuwe, waarbij zich allerlei belangwekkende complicaties kunnen voordoen. Men wisselt conclusies en na 2 pleidooien van ongeveer een half uur elk geeft de president critiek op de pleidooien. Slechte presidenten verdiepen zich in de juridische kwesties en argumenten, maar goede presidenten geven uitsluitend opbouwende critiek op den vorm. Sinds een paar jaar is er ook een conservatoriumleeraar (die de dictie bespreekt). Dan volgen debatten tusschen de aanwezigen. Het is duidelijk, dat dergelijke zittingen eens per week ge-

durende negen maanden van het jaar niet zonder resultaat blijven.

Er zijn ook andere pleitdagen, tezamen wel drie per week, en wedstrijden om geldprijzen en medailles. Er is theoretische ontwikkeling, er zijn cursus in allerlei vakken, in dossier-analyse, belastingrecht, psychologie, hoe men zich moet houden bij enquêtes, verhooren op vraagpunten, enz., enz., alles dingen, die men aan de universiteit niet leert. Zoo leert men ook hoe men pleit voor de Handelsrechtbank en voor het Assisenhof. Men moet thuis raken in de bibliotheek en men moet zelfs wegwijs raken in het Paleis van Justitie, hetgeen nog niet zoo eenvoudig is.

De scholing blijft geenszins beperkt tot rechtskundige kwesties. Er wordt les gegeven in talen en er worden sprekers uitgenodigd op alle gebieden van kunst en wetenschap. De bijeenkomsten in de zaal van het Assisenhof zijn groote elementen. Zoo ging de Jonge Balie een zeer groote plaats innemen in het leven

Thans zijn er 12 prijzen voor allerlei prestaties op zeer uiteenlopend gebied. Men heft alle gelegenheid om zich te oefenen en om door hard werken uit te blinken. Men kan carrière maken op deze wijze.

Ook de standsopleiding vindt op deze wijze plaats. De Raad van Toezicht wijst een advocaat aan die cursus geeft in de verhouding van advocaat tot client, magistraat, confrère en tegenover zichzelf. Men kan zich immers met de beste bedoelingen nog vergissen.

Men doet aan sport, reizen en excursies. Er staat een excursie naar Nederland op het programma. Er worden revues gegeven met geestige toespelingen op personen en toestanden, waarbij eenieder een veeg uit de pan krijgt. Castigant ridendo mores!

Legt de Raad van Toezicht de behandeling van civiele pro deo-zaken op aan alle stagiaires, de rechtsbijstand aan onvermogenen in strafzaken is uitsluitend in handen van de Jonge Balie. Er wordt in Brussel veel werk verricht, maar het is werk dat voldoening geeft.

Wij, die het nut van een Jonge Balie zoozeer kennen, zijn zeer verheugd, dat Gij, die zoo dicht bij ons woont, thans ook een Jonge Balie hebt gesticht.

Spreker eindigt met een uitnodiging aan het Bestuur tot het bijwonen van de groote bijeenkomst in November, waar afgevaardigden uit tal van steden en landen zullen aanwezig zijn en spreekt een heilwensch uit voor Prinses Juliana en Prinses Beatrix.

Nadat de voorzitter den spreker dank gebracht heeft voor de kostbare aanwijzingen, die hij ons in zijn belangwekkende rede heeft gegeven, wordt gepauzeerd.

Na de pauze hebben de cfrs. Croon en Nijgh het navolgende geval bepleit:

Jansen heeft van Brandsma krachtens executorialen titel te vorderen een bedrag van f. 5900.—. Brandsma heeft bij de gedaagde, de Verzekeringmaatschappij «Prudentia», een brandschadeverzekering gesloten ad.

f. 10.000.— voor zijn inboedel, welke daarna door brand geheel is verloren gegaan.

Jansen legt onder de Verzekerings Mij. executorialaal derden beslag ten laste van Brandsma en dagvaardt de Verzekerings Mij. tot het doen van verklaring.

Gedaagde stelt, dat zij niets schuldig is, omdat de verzekerde zijnerzijds de verzekeringsovereenkomst niet is nagekomen, en dit geschil moet worden onderworpen aan het oordeel van arbiters, die recht doen als goede mannen naar billijkheid.

Als rechters fungeeren cfrs. Marinus (pres.), Aalberse en Th. Bakker; cfr. Volliers roept de zaak uit. Met groote aandacht worden de pleidooien gevolgd, welke pleidooien blijk geven van degelijke voorbereiding en doorwrochte studie.

Nadat de Rechtbank zich in raadkamer heeft teruggetrokken, leest cfr. Marinus het vonnis voor, dat een verrassing brengt en waarin de zaak weder uit een andere gezichtshoek wordt belicht.

Na afloop spreekt de deken zijn groote vreugde uit over het welslagen van den avond. Hij memoreert de eerste drie daden van de jonge vereeniging: diner, belastingcursus en deze vergadering. Wat de vereeniging worden kan, hebben wij zooveel van cfr. Braun gehoord en spreker hoopt, dat deze avond tot dat doel moge leiden.

In het Fransch spreekt de deden vervolgens Mr Braun toe. Spreker is zeer onder den indruk van het beeld, dat deze heeft gegeven. Hij is overtuigd, dat wij op den goeden weg zijn. Het is noodig dat de balie één geheel is in confraterniteit en eer. Gij, aldus de deken tot den heer Braun, hebt ons de hulp van Uw rijke ervaring gegeven en ik dank U daarvoor uit den grond van mijn hart. De uitnodiging van de Brusselsche Jonge Balie zal gaarne worden aanvaard.

Te half twaalf uur sluit de voorzitter met een enkel woord de bijeenkomst.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 15. — 9 April 1938. — Prof. Mr J. H. W. Verzijl: Het nieuwe Internationale Strafgerechtshof. — Mr F. J. F. M. Duynstee: De Vrijwillige Ouderdomsverzekering.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr 3528. — 27 Maart 1938. — M. F. Stryckmans: Le service social et le monde judiciaire.

Nr 3529. — 3 April 1938. — L. Hennebicq: Pour un manuel professionnel du magistrat.

VLAAMSCHE JURISTEN ABONNEERT U OP HET "RECHTSKUNDIG WEEKBLAD"!!!
